

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). **Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.**
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. **Редакційна колегія:** В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. **Бюлетень підготували:** Т. Гранчак, О. Ворошилов, С. Горова, І. Соколова, Н. Тарасенко. **Адреса редакції:** НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.htm. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 75
(4 жовтня 2012 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	7
АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ	19
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	22
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	28
ПОЛІТИКА	32
ЕКОНОМІКА.....	38
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	40

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Зустріч Президента України з керівниками закордонних дипустанов України

3 жовтня Президент України В. Янукович провів зустріч з учасниками Одинадцяті наради керівників закордонних дипломатичних установ України.

Глава держави поінформував учасників наради, що у 2013 р. Україна продовжить системні реформи в тісній співпраці з міжнародним співтовариством, зокрема з експертами Ради Європи та ОБСЄ.

В. Янукович, крім того, звернув увагу на активну діяльність України в рамках ООН. Наша держава, зазначив він, стала «унікальним постачальником вертолітних підрозділів та авіаційних послуг у рамках операцій ООН з підтримки миру». На думку Президента, цей факт є вагомим аргументом для забезпечення обрання Української держави до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН на період 2016–2017 рр.

Глава держави вкотре наголосив, що європейська інтеграція та укладення Угоди про асоціацію з ЄС залишаються стратегічним пріоритетом України. «Сама ідея та близькість асоціації з ЄС стали важливим додатковим стимулом для наших внутрішніх перетворень», – зазначив Президент, додавши – саме тому сучасна Україна відчутно змінюється в економічному, політичному та суспільному вимірах.

«Всі наші реформи жорстко прив'язані до європейських стандартів», – також наголосив В. Янукович. Він водночас додав: ідеться не про самоціль або штучну вимогу, а про «природну потребу, яку ми усвідомлюємо як справжня європейська держава».

Серед першочергових завдань на цьому напрямі глава держави назвав забезпечення підписання Угоди про асоціацію України з ЄС. «Ми зробили велику роботу в цьому напрямку. Підготовлений дуже серйозний стратегічний документ... Не припиняється робота в цьому напрямку – цей договір парафований і на черзі подальші дії. Я маю на увазі перш за все ратифікацію», – сказав він.

Важливим пріоритетом наших відносин з ЄС, на думку В. Януковича, є також розвиток міжлюдських контактів. Відтак актуальним завданням вже цього року він назвав перехід до виконання другої фази Плану дій з візової лібералізації.

Водночас важливою передумовою подальшого руху України на шляху євроінтеграції Президент назвав забезпечення сприятливої атмосфери у наших відносинах з ЄС. «Будь-які непорозуміння, які у нас виникають, безумовно, стоять на перешкоді нашим планам. Ми завжди уважно аналізували й будемо аналізувати сигнали, які надходять від наших партнерів з Європейського Союзу, – і будемо на них реагувати. Але ми вважаємо неприйнятними будь-які форми тиску на Україну», – підкреслив Президент.

Також Президент України В. Янукович зазначив, що Україна налаштована на подальшу розбудову конструктивних відносин з усіма своїми стратегічними партнерами – у зовнішній політиці ми й надалі будемо дотримуватися принципу національного прагматизму.

Серед пріоритетних напрямів зовнішньої політики глава держави назвав розвиток стратегічних відносин зі США та Росією.

Говорячи про співпрацю зі США, В. Янукович зауважив: ідеться про стратегічного партнера, з яким ми маємо насичені двосторонні відносини, побудовані на спільних цінностях і зацікавленості в розвитку конструктивної взаємодії в багатьох сферах взаємного інтересу. «Для нас актуальним є подальше залучення американських інвестицій та новітніх технологій, передусім тих, які можуть посилити нашу енергетичну незалежність», – сказав він.

Окрему увагу, зауважив В. Янукович, Україна приділяє політичному діалогу зі США, зокрема щодо розвитку демократії в нашій державі. «Переконаний, що після парламентських виборів багато чутливих питань наших відносин зі США та іншими партнерами будуть зняті і відкриється новий простір для співробітництва», – сказав Президент.

Щодо українсько-російських відносин, зазначив глава держави, ми й надалі будемо розбудовувати співпрацю, забезпечуючи баланс наших національних інтересів. «Поглиблювати співробітництво у тих галузях, де наші інтереси збігаються, і шукати шляхи до вирішення питань, які вже тривалий час у нас неврегульовані. Ми над всіма цими питаннями працюємо», – сказав В. Янукович.

Водночас, на думку Президента, для України важлива позитивна динаміка у відносинах не лише з традиційними «глобальними гравцями», а й з новими світовими та регіональними лідерами. Він, зокрема, відзначив актуальність розбудови стратегічних відносин з Китаєм, перспективи розвитку співпраці з Бразилією, Індією, Республікою Корея, Казахстаном, В'єтнамом, Аргентиною. «Дипломатична карта України є досить широкою, і ми бачимо реальні перспективи по всіх цих напрямках», – сказав В. Янукович.

Глава держави додав, що дипломати мають приділяти більш предметну увагу подальшому закріпленню позицій України на світових ринках за такими галузями, як машинобудування, авіація, металургія, агропромисловий комплекс, хімічна, легка та харчова промисловість. Президент також звернув окрему увагу керівників дипустанов в Алжирі, Анголі, Ірландії, Іспанії, Кувейті, Латвії, Литві, Лівані, Марокко, Норвегії, ОАЕ та Таїланді на необхідність посилення роботи з віднайдення перспективних напрямів економічної взаємодії цих держав з Україною.

Крім того, наголосив В. Янукович, МЗС має активізувати системну роботу в напрямі економізації зовнішньої політики України. «Ми повинні посилити економічну складову нашої дипломатії, діяльність наших послів і дипломатичних установ... Сьогодні я бачу, що в цьому напрямку йде робота – співпраця з вітчизняними товаровиробниками, представниками бізнесу», –

сказав Президент. Він, зокрема, відзначив участь українських послів у роботі з організації бізнес-форумів, їхні зусилля щодо зміцнення зв'язків між товаровиробниками України і споживачами на території держав, де вони працюють. «Це вкрай нам необхідно – захист інтересів держави. Збільшення товарообігу і зростання економіки – наша головна мета», – підкреслив В. Янукович.

Президент нагадав, що останніми роками зовнішній товарообіг України збільшився, і наразі ця динаміка зберігається. «Я переконаний, що створення гнучких механізмів співпраці в рамках державно-приватного партнерства, створення умов для бізнесу, залучення інвестицій – це той шлях, який буде нас вести до успіху», – підкреслив В. Янукович.

Президент України В. Янукович наголосив і на важливості оновлення матеріально-технічної бази закордонних дипломатичних представництв нашої держави, їх гідного облаштування тощо. «Я хотів би, щоб ми приділили цьому питанню окрему нараду», – сказав глава держави, звертаючись до міністра закордонних справ К. Грищенка. В. Янукович додав, що до участі в нараді варто залучити Прем'єр-міністра, представників Міністерства фінансів, інших відповідальних установ.

На думку Президента, ідеться про необхідність визначення переліку проблемних питань та обсягу робіт щодо облаштування українських диппредставництв. Це, зокрема, стосується вирішення земельних питань, ремонту та реконструкції приміщень, оновлення матеріально-технічної бази. Ця робота, зазначив Президент, повинна мати системний характер. «Це потрібно для того, щоб кожен посол знав, на що можна розраховувати, на яку допомогу з боку держави», – підкреслив він.

Президент наголосив, що для фінансового забезпечення відповідних кроків дипломати мають вже найближчим часом – для урахування в Держбюджеті-2013 – обговорити та підготувати відповідні пропозиції, адже йдеться фактично про обличчя Української держави за кордоном.

Значну увагу у своєму виступі В. Янукович приділив також питанням, пов'язаним з наступними парламентськими виборами в Україні, а також висловив сподівання, що Верховна Рада ухвалить Державний бюджет на 2013 р. у листопаді поточного року (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 3.10*).

М. Азаров: Угода про Зону вільної торгівлі в СНД відкриває нові можливості

Зі вступного слова Прем'єр-міністра України М. Азарова на засіданні уряду 3 жовтня 2012 р.

...Минулого тижня в Ялті проходило чергове засідання Ради голів урядів країн СНД. Двадцять три питання, що стосуються різних аспектів інтеграційної взаємодії в рамках Співдружності, розглянуто на цьому саміті.

Так, Радою голів урядів затверджено Комплекс заходів на 2012–2014 рр.

щодо реалізації Міждержавної програми інноваційного співробітництва на період до 2020 р. Також затверджено Стратегію співробітництва з побудови і розвитку інформаційного суспільства та План дій з її реалізації на період до 2015 р. та багато інших питань.

Головне, що хотілося б особливо підкреслити, – на засіданні було прийнято Заяву голів урядів у зв'язку з набранням чинності Угоди про зону вільної торгівлі з країнами СНД.

З її прийняттям перед нашими країнами відкриваються нові можливості, адже ця Угода є важливим етапом на шляху формування торгово-економічних відносин між нашими державами на якісно новому рівні та новій правовій основі.

Вона відкриває великі перспективи вільної торгівлі на величезному економічному просторі. Нагадаю, тільки за 2011 р. – торгівля товарами і послугами з країнами СНД становила понад 70 млрд дол. США.

Зараз на порядку денному наступний надзвичайно відповідальний період нашого співробітництва – поетапна реалізація й розвиток положень Угоди про зону вільної торгівлі з СНД.

Важливо оперативно відпрацювати документи, які підсилять його практичне значення. Мова йде про розробку угод про вільну торгівлю послугами, транзит трубопровідним транспортом, проведення переговорів щодо скорочення експортних і імпорتنих мит, інвентаризація діючої договірної бази з метою скасування застарілих угод і т. д.

Узагалі, питання посилення просування наших товарів на зовнішні ринки є одним із важливих напрямків економічної політики, підтримки внутрішнього виробника.

Таке завдання я ставив вчора на зустрічі з українськими дипломатами. Всі наші міністерства теж повинні більш ефективно координувати зусилля із Міністерством закордонних справ та закордонними дипломатичними установами.

Шановні колеги! Зараз відповідальна пора у аграріїв. Продовжується збір пізніх зернових.

Соняшник зібрано на 80 % загальної площі, отримано 5,8 млн т насіння. Кукурудзу зібрано більш як на 40 % площ, отримано 7,2 млн т. Валовий збір цих культур очікується на рівні попередніх років.

Закладається основа урожаю наступного року. Уже засіяно більшу половину озимої пшениці (73 %) і жита (87 %).

Посівна кампанія проходить планово, відповідно до агротехнологічного графіку. Хоча в деяких південних регіонах посушлива погода загальмувала цей процес.

Тим не менш, враховуючи попит на пшеницю та сприятливу цінову ситуацію на світовому ринку, у цьому році ми поставили завдання збільшити площу під озимою пшеницею не менш ніж на 100 тис. га.

Тому Міністерство аграрної політики та продовольства зараз повинно тримати руку на пульсі: яка допомога потрібна селянам – ви повинні реагувати швидко. Підключайте науку, застосовуйте механізми страхування

сільгосп підприємствами своїх ризиків. Законодавчо це питання зараз врегульовано. Нещодавно ми зробили більш привабливими форвардні закупки для сільгоспвиробників.

Можливо, одночасно із завершенням розрахунків та передачею зерна поточного року, необхідно розпочинати нову кампанію форвардних закупок зерна врожаю 2013 р.

Аванси, які отримають аграрії від держави при застосуванні такого механізму, по суті є безвідсотковим кредитуванням. Зараз для сільгоспвиробників це вкрай актуально.

Втратити не можна жодного погожого дня. Адже ми взяли курс на те, щоб за 5 років значно збільшити обсяг врожаю зернових, посилити експортний потенціал України.

Шановні члени Уряду! Шановні запрошені! Перша неділя жовтня – це День вчителя. За кілька днів ми будемо вітати наших освітян.

Чудово, що існує таке свято, коли вчитель стає на п'єдестал пошани і поваги. Адже це не тільки людина, яка несе знання і мудрість. Вчитель також виконавець самої почесної місії на Землі – дарувати духовність і мораль молодому поколінню.

Вимоги до вчителя, до педагога, до наставника завжди були, є і будуть високими. Сьогодні вчитель повинен бути не тільки професійно грамотним, володіти новітніми засобами та методиками навчання, а й усвідомлювати суть глибоких змін, які йдуть у суспільстві. Сьогодні, як ніколи, важливо навчити дітей самостійно мислити, приймати рішення і нести відповідальність за свій вибір. Ваше і наше завдання – допомогти їм стати гідними громадянами України.

Бажаю всім вчителям напередодні їх такого чудового свята, доброго здоров'я і благополуччя, терпіння й оптимізму, успіхів в їх нелегкій, але такій важливій праці.

Уряд постійно працює над покращанням престижності праці педагога, вирішенням тих актуальних питань, які б в повній мірі дозволили їм реалізувати свій викладацький та творчий потенціал.

Серед них насамперед – це підвищення рівня оплати праці педагогів. Так, наприклад, середньомісячна заробітна плата вчителя 1 категорії із 2009 р. вже зросла на 1 тис. 200 грн (майже в 1,7 раза). На кінець 2012 р. вона становитиме майже 3 тис. грн, а до кінця наступного – наблизиться до 3,5 тис.

І надалі ми будемо підвищувати доходи працівників освіти.

Друге – забезпечення учбового процесу підручниками, посібниками, науковим приладдям, комп'ютерною технікою і т. д.

До 1 вересня збудовано і капітально відремонтовано більше 2,5 тис. приміщень шкіл.

У цьому році вперше за всі роки незалежної України абсолютно всі першокласники вчасно отримали новенькі підручники. Надруковано та вчасно доставлено 63 назви підручників загальним накладом 4 млн 345 тис. примірників.

У поточному році вперше школи – отримали 15 тис. комп'ютерів, а діти – «Шкільні автобуси», яких в цьому році закуплено рекордну кількість – майже тисячу автобусів. Це суттєві кроки.

Зараз потрібно налагодити технічне обслуговування цих автобусів, відремонтувати дороги, по яких вони їздять, обладнати зупинки – щоб діти могли сховатися від дощу і снігу, встановити попереджувальні знаки.

Усі ці питання повинні взяти на контроль МОНамолодьспорту, МВС, місцеві державні адміністрації.

Не менш важливим є вирішення житлових проблем вчителів: і в сільській місцевості, і в містах.

На сьогодні Урядом реалізується багато програм спрямованих на вирішення питання забезпечення житлом. Це і програма 30 на 70, і молодіжне житлове будівництво, і надання кредитів під 3 % річних.

Для того, щоб ці програми ефективно запрацювали і для педагогів давайте розглянемо питання сплати першого внеску за рахунок бюджетних коштів. Місцеві органи влади і Мінфін повинні врахувати це при формуванні бюджету 2013 р.

У деяких областях за власною ініціативою вже розпочинають таку роботу. Всі регіони повинні активно підключитися до цієї справи.

Наголошую, вирішення проблеми забезпеченості вчителів житлом повинно бути одним з першочергових на порядку денному всіх рівнів влади.

Дякую за увагу.

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, старш. наук. співроб., канд. іст. наук

Участь Президента України В. Януковича в роботі 67-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у відгуках ЗМІ

24–26 вересня Президент України В. Янукович перебував з робочим візитом у США, де взяв участь у роботі 67-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Роботу В. Януковича на цьому заході можна поділити на три умовні блоки:

- виступ на Генеральній Асамблеї ООН;
- переговори з лідерами інших держав та міжнародних організацій;
- переговори з представниками великого бізнесу.

Свій виступ на 67-й сесії ООН В. Янукович присвятив загальному напрямку, заданому Генсеком Пан Гі Муном – врегулюванню ситуації в гарячих точках планети. Цього року центральною темою були конфлікти на Близькому Сході.

У своєму виступі з трибуни Генасамблеї український Президент говорив про необхідність мирного врегулювання зіткнень; нагадав, що українські

солдати й надалі братимуть участь у миротворчих місіях; засудив акти насильства в Лівії та терористичний напад на консульство США в Бенгазі.

«Я хочу нагадати вдалу операцію з евакуації Україною своїх громадян із Сирії. І хочу ще раз запевнити вас в тому, що українські літаки і кораблі, які можуть бути задіяні в зусиллях по евакуації громадян з гарячих точок, завжди будуть відкриті для всіх осіб, хто потребує допомоги», – підкреслив В. Янукович.

У зв'язку з цим Президент нагадав, що за 20 років участі в миротворчій діяльності взяли участь 34 тис. українців.

Також В. Янукович у своїй промові пояснив пріоритети української держави на міжнародній арені і виступив з низкою ініціатив. Зокрема, він нагадав, що забезпечення раннього запобігання конфліктам було одним з головних елементів першого членства України як незалежної держави в Раді Безпеки ООН у 2000–2001 рр. «І це завдання визначено одним із пріоритетів українського головування в Організації з безпеки та співробітництва в Європі 2013 р. Загалом під час нашого головування в ОБСЄ рішуче налаштовані докласти всіх зусиль для зміцнення безпеки в регіоні та демократичних інститутів її держав-учасниць. Ми також сприятимемо підвищенню ефективності ОБСЄ як регіональної організації за розділом 8 Статуту ООН», – підкреслив В. Янукович.

Ще одна ініціатива українського Президента стосується Договору про звичайні збройні сили в Європі. Як відомо, на Заході давно очікували почути думку України щодо цього питання. Тому слід очікувати позитивну реакцію на його слова, сказані з трибуни ООН, «що Україну як позаблокову державу не може не турбувати ерозія режиму Договору про звичайні збройні сили в Європі. Ми виходимо з того, що цей міжнародно-правовий документ є наріжним каменем стабільності на континенті, а тому держави-учасниці мають докласти всіх зусиль, щоб відновити його повноцінне й ефективне функціонування».

В. Янукович підкреслив, що саме тому в рамках свого головування в ОБСЄ Україна має намір приділити особливу увагу питанню виходу із кризи, яка виникла навколо цього договору.

За його словами, мирне врегулювання та запобігання конфліктам стануть відправною точкою діяльності України в разі обрання до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН на 2016–2017 рр.

Президент також наголошував на необхідності ядерного роззброєння і принагідно нагадав світовій громадськості про те, що Україна добровільно відмовилася від третього за потужністю у світі ядерного арсеналу, а цього року з країни повністю вивезли останні запаси високозбагаченого урану. Він зазначив, що, «на жаль, досі не реалізована амбітна мета поступової і повної ліквідації ядерної зброї. У зв'язку з цим ми наполягаємо гарантії безпеки для держав, які відмовилися від своїх ядерних арсеналів та пішли на інші стратегічні поступки».

На думку В. Януковича, вжиті заходи, у тому числі й проведення минулого року в Києві саміту з мирного та інноваційного використання ядерної енергії, варті наслідування.

Також глава держави підкреслив, що Україна готова до обговорення всіх

прогресивних концепцій реформування Ради Безпеки ООН, здатних вивести держави-члени на максимально широку згоду. «Твердо переконаний – глобальний поступ у кожній із ключових галузей нашої співпраці є неможливим без більш ефективної, дієвої та адаптованої до реалій ХХІ ст. ООН. Ключ до досягнення цієї мети – поглиблення процесу реформування ООН, насамперед її Ради Безпеки», – сказав В. Янукович.

Він також зазначив, що під час цього процесу необхідно враховувати вимоги всіх регіональних груп, зокрема Східноєвропейської.

На переконання відомого українського політичного оглядача В. Піховшека, «на сьогоднішній день це найсильніший виступ Віктора Януковича на такій авторитетній міжнародній трибуні. Оскільки тема дебатів була заявлена як «врегулювання міжнародних суперечок мирними засобами», було багато фактичного матеріалу по діям України, і конкретних пропозицій».

Що стосується двосторонніх зустрічей, то під час візиту до США для участі в Генасамблеї ООН офіційних зустрічей і переговорів В. Януковича з його американським колегою Б. Обамою в робочому графіку українського Президента не значилося. Хоча напередодні візиту, як писали ЗМІ, українська сторона такі зустрічі намагалась організувати. Прес-служба Президента повідомила тільки про коротке спілкування В. Януковича з Б. Обамою перед початком прийому з нагоди відкриття 67-ї сесії Генасамблеї ООН.

Під час загальної фотосесії президенти перекинулися буквально кількома словами. В. Янукович запевнив Б. Обаму, що Україна виконує зобов'язання щодо нерозповсюдження ядерних матеріалів, зокрема в рамках домовленостей, досягнутих під час Вашингтонського саміту з питань ядерної безпеки у 2010 р. «Це була коротка зустріч під час процедури фотографування, – розповів В. Янукович. – Президент Обама поцікавився, як ідуть поставки обладнання для лабораторії, що працює на низькозбагаченому урані, яку ми будуємо в Харкові (США зобов'язалися поставити для неї обладнання після того, як Україна вивезла свій запас високозбагаченого урану). Я відповів, що обладнання надходить за графіком і договір про нерозповсюдження ядерних матеріалів між Україною та США виконується. Ось і все, решта – це була особиста розмова. Ми в останній раз зустрічалися в Чикаго і перекинулися парою фраз про те, що час швидко летить, вже в листопаді в Штатах будуть вибори. Я, природно, побажав Баракі Обамі удачі».

Як зазначив із цього приводу політолог В. Фесенко, «з точки зору уваги українських ЗМІ, найбільший резонанс викликала зустріч В. Януковича з Б. Обамою. Ця зустріч була короткою, протокольно-церемоніальною. Ясна річ, що якихось особливих переговорів між Януковичем і Обамою тут бути не могло, але вкрай важливим є сам факт зустрічі. Факт, який є свідченням того, що Обама не відмовляється фотографуватися з Януковичем. А це вже дуже показово на тлі заяв про ізоляцію тощо».

З президентом Фінляндії С. Нійністе В. Янукович говорив про питання двосторонньої співпраці. Він, зокрема, наголосив на активізації торговельно-

економічних відносин між Україною та Фінляндією.

«Прем'єр-міністр Азаров запросив прем'єр-міністра Фінляндії, і я сподіваюся, цей візит відбудеться у 2012 р.», – заявив В. Янукович.

За словами глави Української держави, 25 жовтня пройде засідання міждержавної українсько-фінської робочої групи.

Крім того, В. Янукович повідомив, що на початку 2013 р. планується візит в Україну міністра закордонних справ Фінляндії. Він запросив президента Фінляндії відвідати з візитом Україну.

Сторони також обговорили на зустрічі питання євроінтеграції, співробітництва з країнами Євросоюзу та Росією, газове питання.

Президент також зустрівся з Генеральним секретарем НАТО Андерсом Фог Расмуссеном і запросив його до України.

Зі свого боку, Шенсек НАТО подякував Україні за участь у миротворчих операціях.

Відбулася також зустріч із федеральним президентом Австрії Х. Фішером. Згідно з офіційними повідомленнями, ішлося про торговельно-економічні відносини. В. Янукович запросив Х. Фішера відвідати Київ з візитом. Повідомляється, що розмовляли про вибори в Україні.

Інші його зустрічі були пов'язані в основному з питаннями бізнесу – зокрема, переговорами про газ. Глава компанії «Ексон-мобіл» С. Грінлі висловив зацікавленість розробкою родовища в Чорному морі. А керівники компаній – нафтових гігантів «Шелл» і «Шеврон» вже пообіцяли вкласти сотні мільйонів доларів у геологічну розвідку покладів сланцевого газу у Львівській та Харківській областях. За обережними оцінками міністра екології та природних ресурсів Е. Ставицького, з родовищ Західної України можна щорічно викачувати близько 5 млрд куб газу.

«Такі контакти, звичайно ж, дуже корисні. Будь-які спроби ...диверсифікації та зменшення залежності від нашого північно-східного сусіда у сфері енергетики, безумовно, є дуже важливими», – зазначив у зв'язку з цим экс-міністр закордонних справ В. Огризко.

Слід також зазначити, що значний резонанс у ЗМІ викликав той факт, що цьому візиту Президента України до США передувало ухвалення в американському сенаті проекту критичної резолюції щодо України, де вимагається звільнити Ю. Тимошенко. У документі, який має дорадчий характер, також ідеться про рекомендацію відмови у видачі віз причетним до засудження лідерки української опозиції.

Експерти зазначають, що це навряд чи було випадковістю.

Жорсткість формулювань резолюції, як вважає експерт київського Центру ім. Разумкова О. Мельник, свідчить про те, що наступним кроком можуть бути реальні санкції, якщо не проти самого В. Януковича, то проти його найближчого оточення. На його думку, рівень і частота міжнародних візитів В. Януковича «свідчить про те, що це вже очевидно якась перша стадія того, що можна назвати міжнародною ізоляцією».

Ця критична резолюція – «чіткий сигнал Україні, що вона перебуває на хибному шляху», – наголошує й експерт берлінського Фонду науки й

політики Ганс-Геннінг Шредер. Крім того, на його переконання, зустріч В. Януковича з американським керівництвом нині, у час передвиборних перегонів у США, у будь-якому разі просто не могло бути, оскільки сам цей факт став би «поганою новиною», що могла б зіграти на руку республіканцям.

Сполучені Штати Америки поки не мають наміру відмовляти у видачі в'їзних віз українським офіційним особам у якості заходу тиску, – заявили з цього приводу в Держдепі. «На даний момент ми продовжуємо вважати, що переговорний процес із владою України буде більш продуктивним, ніж ізоляція окремих індивідуумів», – повідомили там.

Офіційно говорити про ізоляцію Януковича на міжнародному рівні поки зарано, але він продовжує рух у цьому напрямі, констатують європейські політики та експерти. «Є дуже велика втома. Поки що формально ізоляції нема, але і сенсу зустрічатися з Януковичем Захід не бачить», – сказала в інтерв'ю DW експерт брюссельського офісу Центру Карнегі О. Шумило-Тапіола. За її словами, політики з ЄС і США вже неодноразово доносили до українського керівництва свою думку про недемократичні процеси в Україні, тому немає сенсу продовжувати ці розмови, якщо змін не відбувається».

Про певні кроки в цьому напрямі говорить і голова Комітету Європарламенту з закордонних справ Е. Брок. «Чим більше Янукович застосовує право як політичний інструмент, чим більше перешкоджає опозиції брати участь у виборах, чим більше опонентів влади сидить у в'язниці чи піддається податковим перевіркам, тим складніше вести з ним розмови», – зазначив політик.

Зі свого боку, директор Інституту світової політики А. Гетьманчук вважає, що Резолюція сенату США по Україні зіграла на руку Президентові В. Януковичу. «Сенат у цій резолюції зайшов настільки далеко і зробив настільки сильний акцент на справі Тимошенко, відкинувши всі інші українські проблеми з демократією, що Держдеп і Білий дім мали якось збалансувати цю лінію. Тобто показати, що резолюція сенату не відображає офіційну позицію США», – сказала А. Гетьманчук, коментуючи доброзичливий тон візиту української делегації на чолі з В. Януковичем до США. На її думку, це допомогло В. Януковичу. «І, думаю, навіть якщо б він зараз розповідав про повноцінну двосторонню зустріч з Обамою, навряд чи пішли б спростування з боку американського уряду», – вважає експерт.

У відповідь на резолюцію український МЗС назвав цей документ таким, що його «важко серйозно сприймати», а процедуру ухвалення «сумнівною».

Прокоментував резолюцію і глава Української держави. Він наголосив, що до резолюції слід ставитися серйозно. «Безумовно, нам треба ставитися до всіх таких резолюцій серйозно. Але ми також знаємо оцінки і Державного департаменту, і Білого дому. Вони трохи різняться», – наголосив президент.

Водночас глава Української держави зазначив, що «не нам давати оцінку американському сенату», це справа громадян Америки.

У цьому контексті політолог В. Фесенко відзначає деяку подвійність у ставленні США до України. «З одного боку, має місце жорстка критика

ситуації, що склалася навколо Тимошенко, занепокоєння певними тенденціями в політичному житті України, станом правосуддя тощо. Це – критична лінія, яка проявляється все чіткіше і чіткіше: в резолюції Сенату, критичних заявах Держдепартаменту. З іншого боку, є інша лінія, більш прагматична. Це – глобальна співпраця в економічній сфері та сфері безпеки».

«У відносинах між Україною і США набагато більше складових, ніж політичні маневри з обох сторін у справі Тимошенко. Якщо проблема не буде вирішена – а багато індикаторів свідчать, що швидкого її розв’язання не буде – США повинні виробити чітку стратегію щодо України, яка б відповідала нашим національним інтересам», – вважає заступник директора програми Росії та Євразії Міжнародного фонду миру ім. Карнегі Мет Раджанський. За його словами, США мають серйозні інтереси в Україні, «які не можна ігнорувати». Це, зокрема, енергетична безпека, співпраця в галузі антитерористичних дій і безпека американських інвестицій в Україну. «Усе це особливо важливо на тлі майбутнього головування України в ОБСЄ у 2013 р.», – додав експерт.

Якщо ж говорити про глобальну співпрацю України і США, то всі експерти одностайні: під час президентства Б. Обами інтереси Східної Європи, зокрема й України, не є пріоритетними для Америки.

«Україна повністю випала із стратегічних напрямків для США. Ми тепер на рівні третіх контактів. Десь біля Монголії і Намібії», – констатує Т. Чорновіл.

Політолог Д. Видрін також вважає, що Україна для США десь у списку цілого ряду африканських країн. «Якщо судити по останнім геополітичним рухам, по фінансовим ресурсам, по геополітичним устремлінням, то, звичайно, для Сполучених Штатів сьогодні Північна Африка і Близький Схід на порядок важливіші, ніж Україна. На якому місці ми знаходимося після африканських та близькосхідних країн, мені важко сказати. Думаю, усе можна оцінити за запасами нафти. Чим більше запас нафти, тим чомусь країна цікавіше для Сполучених Штатів».

«Дистанція між нашими країнами зберігається і, напевно, вона до кінця жовтня залишиться такою, – прогнозує В. Огризко. – А далі все залежатиме від ситуації з виборами. Особливо з боку незалежних спостерігачів. Демократичні принципи завжди будуть залишатися для США на першому плані».

У цілому ж, на думку багатьох експертів, виступ Президента В. Януковича з трибуни Генеральної асамблеї показав, що Україна готова бути активним учасником міжнародного співробітництва. Таким чином, В. Янукович, незважаючи на певні складнощі, пов’язані зі справою Ю. Тимошенко, усе-таки готовий залишатися партнером для Заходу. Хоча остаточну оцінку підсумкам візиту давати ще рано, проте «програму-мінімум» Президент України виконав.

Парламентські шанси ВО «Свобода» очима експертів

ВО «Свобода» не вперше бере участь у парламентських виборах, проте саме у цьогорічній кампанії їй прогнозують більший успіх, аніж у минулі роки. Одним з факторів, здатним позитивно вплинути на результат цієї політичної сили, є, на думку експертів, концентрація її електорату в Західній Україні, де адміністративний ресурс влади менший. Зокрема, як показують дані дослідження Соціологічної групи «Рейтинг» «Мажоритарні вибори у Львові: на фінішній прямій», якби вибори до Верховної Ради відбувались у вересні 2012 р., то ВО «Свобода» отримала б голоси 21,3 % львів'ян, які мають намір взяти участь у виборах, опинившись, таким чином, на другому місці за рівнем підтримки після ВО «Батьківщина» (31,9 %).

У масштабах усієї України рейтинг «Свободи» сьогодні балансує на межі прохідного бар'єра. Так, дані соціологічного дослідження «Партійні списки і їх вплив на рейтингові показники партій», проведеного компанією «Нью Імідж Маркетинг Груп» на початку вересня, показують, що за політичну партію «Свобода» готові проголосувати 4,3 %.

За результатами 18-ї хвили моніторингового дослідження «Україна та українці», яке з 7 по 17 вересня проводив Центр соціальних і маркетингових досліджень «СОЦИС» спільно з Інститутом політичних й етнопольових досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, електоральна підтримка ВО «Свобода» становить 3,4 % і є за межею прохідного бар'єра.

За словами директора Фонду «Демократичні ініціативи» ім. І. Кучеріва І. Бекешкіної, з початку виборчої кампанії рейтинги політичних сил мало змінюються. «Незважаючи на події – мовний конфлікт, масові виступи, оприлюднення виборчих списків, висунення кандидатів на мажоритарних округах тощо – рейтинги стоять на місці. Якщо й змінюються, то в межах приблизності соціологічного вимірювання, тобто соціологічної похибки», – заявила вона. За словами експерта, «Свобода» має свій надійний специфічний електорат, але він, очевидно, поки не зростає.

Російський політолог А. Окара зазначає, що «Свобода» сьогодні проводить «симетричну кампанію – вони не роблять нічого такого, чого б від них не очікували. Тож якщо їм вдасться перевести кампанію з інерційної в жорстку мобілізаційну, то вони своє доберуть за рахунок явки електорату й за рахунок центральної України», прогнозує експерт.

Оптимістичні прогнози щодо подолання «Свободою» п'ятивідсоткового бар'єра висловив і керівник Центру політичного аналізу «Пента» В. Фесенко. На його думку, «поки що зарано казати, скільки в паламенті буде переможців, які подолають бар'єр. Чотири, п'ять чи шість, питання поки що відкрите».

Він нагадав, що, згідно із соціопитуваннями, п'ятивідсотковий бар'єр долають Партія регіонів, ВО «Батьківщина», партія В. Кличка УДАР і Комуністична партія України, а партія Н. Королевської «Україна – Вперед!» і

ВО «Свобода» на сьогодні не проходять до наступного парламенту. Однак, на думку В. Фесенка, шанси є в обох політичних сил. «І в першому, і в другому випадку може спрацювати так звана “спіраль мовчання”. Соціологи, коли бачать, що значна частина виборців “закривається” й не бере участі в опитуваннях, а зараз таких багато, кажуть, що ці люди можуть проголосувати несподівано. І в цьому є шанси для “Свободи”, яка нині трошки набирає обертів у Західній Україні, і є певний шанс для Н. Королевської, якщо вони робитимуть ставку не тільки на рекламу, а працюватимуть більш технологічно», – вважає експерт.

Водночас експерти єдині в тому, що більша прихильність до націоналістичних ідей також спровокована діями влади. «Багато кроків діючої влади – у мовній політиці, у питаннях територіальної цілісності – розцінюються частиною електорату як антидержавна політика. Водночас опозиції не вдається відвернути всі ці проблеми. Тому україноцентричні виборці радикалізуються заради того, щоб збільшити противагу політиці нинішньої влади», – констатує соціолог з Центру ім. О. Разумкова А. Биченко.

У поле зору експертів потрапила також передвиборна програма ВО «Свобода», яку було проаналізовано в рамках дослідження передвиборних програм провідних політичних сил в Україні на їх відповідність європейським і світовим стандартам експертами Європатруля.

Експертами було обрано шість основних партій, які мають шанси потрапити до парламенту. Над вивченням програм протягом місяця працювали як журналісти Європатруля, так і фахівці з міжнародних місій зі спостереження за виборчим процесом в Україні. До того ж було проведено порівняльний аналіз з передвиборними програмами провідних партій у країнах ЄС (Німеччина, Великобританія, Франція), а також США.

Моніторинг програм здійснювався за 10-бальною шкалою. При цьому до уваги бралися різні аспекти, серед яких зміст документа й реалістичність виконання намічених планів; доступність до виборця й загальна структура; порівняння з програмою під час виборів 2007 р. на предмет дотримання обіцянок (у разі, якщо політична сила вже була присутня в парламенті).

Перше місце за вказаними критеріями посіла передвиборна програма Всеукраїнського об'єднання «Свобода», отримавши вісім з можливих 10 балів. Передвиборна програма «свободівців», порівняно з конкурентами, є найоб'ємнішою (18 с. друкованого тексту). Незважаючи на це експерти зазначили, що структура документа є доволі доступною для читача, у програмі чітко визначено ідеологію, пріоритети й стратегію діяльності партії, більшість пунктів програми обґрунтовано й мають логічне зерно. Серед недоліків експерти підкреслили певну «романтичність» окремих пунктів документа. Особливо враховуючи гіпотетично незначну кількість представників ВО «Свобода» в парламенті.

Примітно, що програма ВО «Свобода» багато в чому нагадує документ комуністів. У тих й інших є ідеологічна платформа, чітко прописано цілі й завдання. Але більш цікаво те, що в обох випадках присутня значна частка

романтики щодо намічених планів.

Утім, як зауважив експерт Спілки молодих політологів М. Спірідонов, така схожість ніяк не вплине на виборців. «Насправді пересічні українці не читають програм політичних партій.. Відповідно, електорат Комуністичної партії та партії “Свобода”, попри схожість програм, ніяк не перетинається», – зазначив експерт.

Розділ під назвою «Влада і суспільство» складається з 31-го пункту. Деякі з яких досить спірні. Наприклад, встановити в паспорті графу «національність», а також вказувати цю графу в офіційних біографіях кандидатів на всі виборчі посади, «усунути від влади агентуру КДБ», ввести «детектор брехні» для перевірки держслужбовців і кандидатів на виборчі посади. Або «дозволити всім психічно здоровим і не судимим громадянам України вільно набувати право і володіти вогнепальною й холодною зброєю». Серед більш «приземлених» кроків – усунути депутатську недоторканність у разі кримінальних й економічних злочинів; скоротити кількість депутатів у парламенті до 300; компенсувати збитки за неправомірні судові рішення за рахунок судді, який їх прийняв тощо.

Вельми слушні пропозиції містяться в третьому розділі «Здоров’я нації», де йдеться про «заборону приватизації курортних і санаторних земель по всій території України», а також про «мораторії на рекламу тютюнових виробів і алкогольних напоїв по всій території України». Крім того, «перенесення на безпечну дистанцію за межу населеного пункту всіх підприємств, які здійснюють шкідливі викиди в навколишнє середовище».

Мабуть, найбільш спірним розділом програми ВО «Свобода» є «Громадянство й міграція». Згідно з ним, у разі проходження до Верховної Ради прихильники О. Тягнибока мають намір прийняти закон про громадянство. Його зможуть отримати тільки етнічні українці, які народилися в цій країні або повернулися сюди з-за кордону. Також «дозволити безвізовий в’їзд в Україну лише громадянам тих країн, які скасували візовий режим для українців». І наостанок, забезпечити своєчасний виїзд з України іноземних студентів, яких відрахували з тутешніх навчальних закладів.

«Зовнішня політика й оборона» в програмі ВО «Свобода» традиційно базується на антиросійській риторичі. Як приклад, зупинити будь-яку участь України в наддержавних об’єднаннях, ініційованих Москвою (СНД, ЄСП, ЄврАзЕС).

Примітно, що в 12 з 20 пунктів прямо або побічно йдеться про посилення військової промисловості України. Насамперед для захисту її територіальної цілісності від посягань з боку РФ. Починаючи від відродження ракетно-ядерного потенціалу і вступу України в НАТО, закінчуючи введенням візового режиму з Росією й підняттям українського прапора над орендованими ЧФ РФ об’єктами в Криму.

Документ «Свободи» містить чимало конструктивних пропозицій, вельми доступних для виборця. Однак, враховуючи гіпотетичну кількість кандидатів від цієї партії в парламенті, складно уявити механізм досягнення

більшості завдань.

На тлі інших документів, програму «свободівців» складено найбільш грамотно. Проглядається чітка «лінія партії» та її ідеологія. Багато пунктів програми оригінальні й не є скопійованими в опонентів.

На другому місці програма Українського демократичного альянсу за реформи (УДАР). За підсумками дослідження ця політична сила отримала сім балів. Незважаючи на фахову структурованість і розподіл на окремі пункти, окремі статті документа залишилися невизначеними. В окремих пунктах (міжнародні відносини, соціальна й гуманітарна сфери) незрозумілим є план реалізації запланованого. На відміну від ВО «Свобода» важко визначити ідеологічну складову партії В. Кличка.

Третю сходинку посіла політична партія «Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"». Деякі пункти програми цієї партії мають декларативний характер і не підкріплені конкретними кроками щодо їх реалізації. Туманно виглядають плани стосовно зовнішньої політики. Майже не згадуються плани стосовно підтримки української молоді. Як наслідок, «Батьківщина» отримала від Європатруля п'ять з можливих 10 балів.

Четверту сходинку одночасно посіли Комуністична партія України й Партія регіонів, відповідно отримавши по чотири бали. Як і ВО «Свобода», комуністи мають чітко визначену ідеологію. З іншого боку, конкретику можна виявити тільки в розділі «міжнародні відносини». Детальних кроків щодо реалізації політичних планів КПУ в їхній програмі відшукати також не вдалося. Крім того, експерти відзначили «моральну застарілість» окремих пунктів програми. Стосовно ПР, у документі партії існує чимало заяв, які важко запровадити на практиці. Крім того, в оцінюванні програм КПУ та ПР експерти зважили на ряд обіцянок у попередніх програмах, яких так і не було дотримано під час балотування на виборах у 2007 р.

Останнє місце і відповідно три бали отримала політична партія Н. Королевської «Україна – Вперед!». Програма є доволі вузькою, а деякі обіцянки жодним чином не обґрунтовано: середня зарплата на рівні 1 тис. євро, пенсія – 500 євро; будівництво автомагістралей, які з'єднають усі обласні центри України. Також у програмі відсутні ідеологія партії та конкретика стосовно зовнішньої політики. Як наслідок, три з 10 балів.

Щодо списку Всеукраїнського об'єднання «Свобода», то, на думку експерта корпорації стратегічного консалтингу «Гардарика» К. Матвієнка, він найбільше відповідає політичним цілям, які декларує політична сила. «Партія має власне політичне середовище. Там представлено людей, які справді поділяють ідеологію націоналізму. У комуністів є і підприємці, і чиновники, і податківці. У "Свободі" такі вкраплення відсутні. Актор Б. Бенюк і тележурналіст І. Мірошніченко – це переконані й затяті "свободівці". Вони є носіями партійної ідеології, що не раз доводили своїми діями та заявами», – зазначає експерт. Водночас К. Матвієнко констатує, що ідеологічна ніша «Свободи» надто вузька, тому він не впевнений, що партія подолає п'ятивідсотковий бар'єр.

Лідер партії «Свобода» О. Тягнибок зі свого боку переконаний, що

вперше з часів незалежності в українському парламенті з'явиться націоналістична фракція. Як стверджує професор права, п'ятий номер у списку «Свободи» й ідеолог цієї політсили О. Шевченко, нині реальний рейтинг «Свободи» становить 14 %. «Ви знаєте, який зараз реальний відсоток підтримки “Свободи”? Не той, що дає Копатько або Бекешкіна, тому що вони дають одні дані в Адміністрацію Президента, Кабінет Міністрів і СБУ, а оприлюднюють зовсім інші. У серпні цього року рейтинг “Свободи” був 14 % !» – заявив О. Шевченко. За його словами, влада має намір не пустити «Свободу» в парламент. «Ми знаємо про ці плани», – сказав О. Шевченко.

Таку аргументацію висловили представники «Свободи» щодо факту невключення представників від їхньої політичної сили до складу виборчих комісій, затвердженого ЦВК постановою від 26 серпня. Порядок формування виборчих комісій, за поясненням голови ЦВК В. Шаповала, передбачає, що до складу окружної комісії входить не менше 12 й не більше 18 осіб. При цьому до складу окружкомів в обов'язковому порядку включаються кандидатури п'яти парламентських фракцій. За його словами, усі п'ять фракцій подали по 225 кандидатур, і всі вони включаються до складу окружкомів.

З 87 партій, які висунули кандидатів, скористалися своїм правом подачі кандидатур 81 партія. Вони подали подання на 13 тис. 536 кандидатів, 112 з яких було відхилено у зв'язку з невідповідністю документів вимогам закону.

Таким чином, на решту 2 тис. 926 вакантних місць в окружках припадало 13 тис. 424 кандидатури.

Жеребкування проводилося так: у барабан було вкладено конверти з назвами 81-ї партії. Представник ЦВК діставав по одному конверту, та партія, конверт якої він витягував, отримувала право на включення всіх своїх кандидатур на існуючі вакантні місця.

Таким чином, у результаті жеребкування отримали право на включення своїх кандидатур до окружкомів 19 партій. Більшість з них – не надто відомі й малоактивні на всеукраїнському рівні політичні сили. Зокрема, у всі 225 окружкомів буде включено представників партій: «Молодь до влади», «Україна – Русь єдина», «Народно-трудовий союз України», а також Всеукраїнської партії «Братство», партії «Зелена планета».

Крім того, в окружкомі буде включено представників партії Н. Королевської «Україна – Вперед!» (223 кандидатури), партії «Російський блок» (223 кандидатури), партії «Русское единство» (221 кандидатура), партії «Союз анархістів України» (220 кандидатур), Ліберальної партії України (219 кандидатур), Християнсько-демократичної партії (219 кандидатур), ВО «Єдина родина» (212 кандидатур), Української народної партії (178 кандидатур), партії «Єдиний центр» (43 кандидатури), Народно-екологічної партії (32 кандидатури), «Громадянської солідарності» (п'ять кандидатур), партія «Солідарність жінок України» (чотири кандидатури), Народного руху України й партії «Сам за себе» – по одній кандидатурі.

Однак, за результатами жеребкування, до складу 225 окружних виборчих комісій не включено представників від Всеукраїнського об'єднання

«Свобода» й партії УДАР В. Кличка.

За словами аналітика Громадянської мережі ОПОРА О. Неберикута, такий склад окружних виборчих комісій є насамперед виною безпосередньо партій, які від цього рішення найбільше постраждали. Вони «прогавили» постанову ЦВК, якою затверджувалася процедура формування ОВК, вчасно її не проаналізувавши, та сподівалися на вдалий жереб. Як результат, опозиційні сили формально не отримали жодного представника в окружних комісіях.

Партія «Свобода» заявила про вимогу визнати недійсною постанову ЦВК про утворення окружних виборчих комісій з виборів депутатів Верховної Ради. Відповідний позов партія подала до Київського апеляційного адмінсуду. У партії стверджують, що всупереч Закону України «Про вибори народних депутатів» не було визначено кількості кандидатур, поданих партіями-суб'єктами виборчого процесу, до складу кожної ОВК та, відповідно, не визначено необхідність проводити жеребкування для визначення відповідної ОВК.

«Таким чином, ЦВК створила ситуацію, яка дискримінує партії-суб'єкти виборчого процесу, роблячи їх залежними від місця в черзі, оскільки політична партія, яка є вище в черзі, має значно більше можливостей щодо включення висунутих кандидатур до складу всіх окружних виборчих комісій», – уточнили у «Свободі».

«Спосіб формування окружних виборчих комісій, фактичне недопущення до участі в роботі цих комісій провідних партій – реальних учасників виборчого процесу – і, натомість, наповнення комісій представниками так званих “технічних” партій говорить, що саме окружні виборчі комісії стануть базою для фальсифікацій майбутніх парламентських виборів», – заявив представник ВО «Свобода» в Центрвиборчкомі, керівник юридичної служби «Свободи» О. Махніцький.

«Очевидним законодавчим абсурдом є надання дозволу партіям, що не висунули своїх списків у загальнонаціональному виборчому окрузі, бо навіть не змогли висунути достатньої кількості мажоритарників, заповнювати своїми кандидатурами не лише округи, де вони висунули кандидатів у депутати, але й усі окружні виборчі комісії.

Більшість партій, представниками яких заповнено усі 225 окружних виборчих комісій, висунули по одній-дві кандидати в депутати в одномандатних виборчих округах. Очевидно, що такі партії заповнили майже всі вакансії у всіх 225 окружних комісіях не з метою здійснення контролю за виборчим процесом в інтересах висунутих ними кандидатів (оскільки у відповідних виборчих округах їхні кандидати не балотуються), а з метою фальсифікації виборів в усіх 225 окружних комісіях, у яких сумарно вони мають більшість.

Власне, очевидною є та обставина, що кандидатів у депутати такі партії висували не з метою реальної участі у виборах, а з метою отримати квоту в усіх ОВК. Варто зазначити, що політичні партії, які висунули кандидатів за партійними списками, зобов'язані були внести грошову заставу в розмірі

близько 2,5 млн грн, тоді як за одного мажоритарника вносились застава в розмірі близько 14 тис. грн. Таким положенням Закон поставив у нерівні й неоднакові умови всіх учасників виборчого процесу, чим порушено один з основних його принципів», – переконаний О. Махніцький.

Судовий позов ВО «Свобода» не було задоволено, натомість радник Президента, представник Президента в Конституційному Суді О. Лукаш заявила, що представники партій УДАР і ВО «Свобода» не отримали жодного місця в окружних виборчих комісіях через недосконалість нового виборчого Закону. «Це проблема нового закону. Це ціна компромісу під час голосування у Верховній Раді. Саме опозиція наполягала на тому, щоб допуск до жеребкування мали всі без винятку партії, які висунули своїх кандидатів», – сказала вона.

О. Лукаш нагадала, що 26 серпня ЦВК утворила 225 окружних виборчих комісій, до складу яких увійшло 4045 громадян. Для цього ЦВК протягом 22, 23 і 24 серпня провела перевірку документів приблизно 15 тис. кандидатів, поданих кандидатами й політичними партіями. «Уявіть собі обсяг цієї роботи», – додала радник Президента.

«Окремі експерти й політичні сили вважають, що ЦВК потрібно було проводити не одне, а 225 жеребкувань. Але це не тільки не передбачено Законом, а й неможливо фізично», – наголосила радник Президента. Вона зазначила, що в такому разі жеребкування зайняло б приблизно 225 годин, або дев'ять діб безперервного цілодобового засідання ЦВК. Однак за Законом, окружками потрібно сформувати протягом лише чотирьох днів – із 22 по 26 серпня. «Отже, ЦВК, формуючи склади окружних комісій, діяла способом і в строки, визначені Законом. Правомірність цих дій підтверджено рішенням Вищого адміністративного суду України. Надалі, я вважаю, щоб уникнути такої ситуації, слід переглянути норми виборчого Закону», – заявила О. Лукаш.

Попри очевидні складнощі виборчого процесу й поки що недостатній для проходження до парламенту рейтинг, експерти не відкидають імовірності подолання ВО «Свобода» п'ятивідсоткового бар'єра, що дасть змогу мати в парламенті щонайменше 12 депутатів.

АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

С. Горвая, соб. корр. «СІАЗ»

Законопроект о «клевете» вызвал резонанс...

18 сентября Верховная Рада Украины приняла в первом чтении законопроект «О внесении изменений в Уголовный и Уголовный процессуальный кодексы Украины по усилению ответственности за посягательство на честь, достоинство и деловую репутацию человека», который, в частности, предусматривал уголовную ответственность за клевету

– до трех лет лишения свободы. Во вторник же, 25 сентября, депутат от Партии регионов В. Журавский решил отозвать свой законопроект о «клевете». «Взвесив все обстоятельства и исходя из государственных интересов, я принял решение отозвать свой законопроект. Я понимаю, что накануне выборов в Верховную Раду любая инициатива будет восприниматься как минимум с опаской и недоверием», – заявил он, сообщают СМИ.

Депутат добавил, что надеется на поддержку со стороны парламента этого постановления.

По его словам, он остается на тех же политических позициях и считает давно назревшей необходимостью усиление ответственности за клевету. «Я решил сегодня снять этот вопрос юридически, но не политически. Я остаюсь на тех же политических позициях и убеждениях: в обществе давно назрела необходимость усиления ответственности за посягательство на честь и достоинство каждого человека, а не лишь политика», – пояснил парламентарий.

В. Журавский напомнил, что на днях посетил заседание Межведомственной рабочей группы «Открытый разговор», где имел возможность обсудить свою инициативу с представителями масс-медиа и журналистских организаций. «После выборов я намерен организовать серию круглых столов, в которых примут участие журналисты, правозащитники и ученые. После широкого обсуждения и выработки общего видения будущего законопроекта, я намерен представить его на рассмотрение парламента», – отметил политик (<http://obozrevatel.com/politics/64903-regional-reshil-otozvat-zakon-o-klevete.htm>, 25.09.2012).

В пресс-центре «Украинских новостей» 26 сентября директор Института развития политических технологий PolitPR Д. Раимов высказал мнение, что «этот закон появится вновь... партия власти не отойдет от этого вопроса и законопроект вернется после избирательной кампании».

По словам эксперта, данный законопроект не скажется негативно на рейтинге Партии регионов. Вместе с тем, проект закона ударил по рейтингу оппозиции. «Ни одного проекта постановления, ни одного митинга для своего электората оппозиция не провела... Она потеряла свой шанс показать всему интернет-сообществу, инернет-СМИ, что изменения в криминальный кодекс о клевете могут привести к тому, что любой сайт, любой блог, любая страница в социальных сетях может стать стартовой позицией для открытия уголовного дела», – подчеркнул Д. Раимов на пресс-конференции.

Венгерский политолог, эксперт Института PolitPR (Венгрия, Будапешт) Л. Кемени в своем комментарии относительно законопроекта отметил, что во всех демократических странах есть закон о «клевете». И он является необходимостью. «Но это нужно делать вовремя, когда идет процесс выборов, это – уже поздно и неуместно», – подчеркнул Л. Кемени.

Доктор политических наук, эксперт-политолог А. Малкина на пресс-конференции обратила внимание журналистов на то, что ограничения, связанные с клеветой в Украине, уже существуют. Такие нормы

предусмотрены Конституцией Украины и Гражданским кодексом Украины. По ее словам, «на сегодняшний день речь идет о криминализации ответственности за клевету. Однако, основой для принятия такой нормы должны быть не просто желания отдельных парламентариев, а должна сложиться определенная ситуация: существовать угроза обществу от данного правонарушения, оно должно иметь массовый характер, а в законодательстве нет других некриминальных эффективных противодействий, с помощью которых можно было бы с этим правонарушением бороться... Необходимости в ужесточении ответственности за клевету на сегодняшний день в Украине нет», – подчеркнула в своем выступлении на пресс-конференции в «Украинских новостях» А. Малкина.

Следует обратить внимание на то, что 2 октября Верховная Рада Украины отменила законопроект народного депутата от Партии регионов В. Журавского о клевете. За соответствующее постановление проголосовали 349 депутатов.

Как сообщают СМИ, при этом «бютовец» А. Шкиль уверен, что «регионалы» еще могут вернуться к закону о «клевете». «Я читал комментарий Елены Бондаренко, которая говорит, что мы не можем вам гарантировать, что не вернемся к этому законопроекту. Это же подтвердил Ефремов, – сказал А. Шкиль. – ...Они должны были проголосовать во втором чтении, набрать ноль голосов, и тогда он был бы снят. Что было сделано сегодня, я не могу объяснить. Сейчас можно придаться к способу легализации, по правильному ли постановлению было сегодня проголосовано», – отметил депутат.

Он утверждает, что после голосования этот законопроект не может быть выброшен на помойку. «Поверьте, оппозиция сейчас может сделать очень мало. Она имеет меньше финансовых возможностей, чем власть, и сейчас привязана к избирательным округам. Законопроект может быть проголосован после выборов. Будет два заседания в ноябре и одно в декабре и тогда же будет принят бюджет, я в этом убежден», – добавил А. Шкиль (<http://gazeta.ua/ru/>).

«В мои времена ситуация была намного хуже – и то мы отменили все это (Л. Кучма в 2003 г. подписал закон о запрещении цензуры). Я думаю, что не хватит уже нахальства вернуться к этому закону после выборов. Я думаю, что это была очень большая ошибка власти, всей власти», – подчеркнул Л. Кучма (http://www.ukrinform.ua/rus/news/kuchma_schitaet_chno_k_zakonu_o_klevete_v_ukraine_ne_vernutsya_1453506, 02.10.2012).

Он отметил также, что сомнительный законопроект получил международный резонанс, от чего страдает имидж страны и ее Президента. «Главное – страдает от этого Украина. И Президент, потому что главным виновником в мире сделали его... Значит, окружение его что-то не доработало в этом плане», – считает политик.

«Я думаю, что сегодня это такой урок был Украине, что к этому мы не вернемся», – еще раз подчеркнул Л. Кучма.

Генеральный секретарь Совета Европы Т. Ягланд убежден, что законы о

клевете не должны ограничивать свободу слова. С таким заявлением он выступил в Страсбурге, комментируя отзыв законопроекта о криминализации клеветы в Украине. «Диффамация является предметом законной обеспокоенности европейского сообщества, но уголовное наказание является неадекватным ответом. Призываю украинские власти к диалогу со средствами массовой информации, гражданским обществом и всеми политическими силами, чтобы договориться о гражданско-правовых нормах, призванных обеспечить надлежащую защиту от клеветы. Это несправедливо – вмешиваться в свободу высказывания взглядов», – заявил Генсек СЕ, сообщают СМИ.

Он также приветствовал решение депутатов Верховной Рады Украины относительно процедурного отозвания проекта закона, предусматривающего уголовную ответственность за клевету (http://www.ukrinform.ua/rus/news/zakoni_o_klevete_ne_dolgni_ogranichivat_svobodu_slova_gensek_soveta_evropi_1453316,02.102012).

Также следует обратить внимание, что, по информации СМИ, Европейская комиссия заявляет, что новости из Киева об отказе принятия закона о криминализации клеветы сняли обеспокоенность. Об этом в Брюсселе заявил пресс-секретарь комиссара Европейского Союза по вопросам расширения и Европейской политики соседства П. Стано. «Новости из Киева о решении украинского парламента не продолжать дальнейшее рассмотрение проекта закона о внесении изменений в Уголовный кодекс и Уголовный процессуальный кодекс с целью криминализации клеветы сняли нашу обеспокоенность по поводу этого проекта закона», – сказал он.

Вместе с тем П. Стано отметил, что Еврокомиссия внимательно следит за этим вопросом вместе с экспертами Совета Европы и ОБСЕ, а также с украинскими журналистами. Еще раз обращаясь к вышеизложенной точке зрения венгерского журналиста Л. Кемени, нельзя не отметить, что в позиции европейских экспертов по данному вопросу явно прослеживаются двойные стандарты.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Литвин підписав Постанову про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття за основу законопроекту про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо посилення відповідальності за посягання на честь, гідність та ділову репутацію особи (11013/III від 02.10.2012).

Про це В. Литвин повідомив, спілкуючись з користувачами мережі Facebook. Відповідаючи на запитання, чи повертатимуться депутати до «закону про наклеп», керівник парламенту відповів: «До помилок

повертатися не можна. З них треба робити правильні висновки» (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 3.10*).

Голова Верховної Ради України В. Литвин вважає актуальним питання щодо чисельності депутатського корпусу. Про це він заявив в інтерв'ю телеканалу «Рада», відповідаючи на запитання телеглядачів.

На думку В. Литвина, під час внесення змін до Конституції, чи в процесі роботи над новою редакцією Основного закону, яка нині триває, «треба було б подивитися на питання скорочення депутатського корпусу». «Треба як мінімум записати формулу, що чисельність депутатського корпусу визначається кількістю населення. Якщо воно зменшується, а за 20 років воно скоротилося з 52 млн до 46, то, як мінімум, пропорційно треба було б скоротити і чисельність депутатського корпусу», – сказав він.

В. Литвин нагадав, що це питання не нове. У 2000 р. проводився референдум щодо депутатської недоторканності, чисельності депутатів і можливості дострокового припинення їхніх повноважень. «Цілком очевидно, що результати референдуму зберігають свою актуальність і потребують імплементації», – підкреслив керівник парламенту (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 3.10*).

Протягом пленарних засідань 2 жовтня 2012 р. депутати Верховної Ради розглянули 58 питань порядку денного. За результатами їх розгляду було прийнято 37 законів та 69 постанов, прийнято за основу 12 законопроектів, шість законопроектів та один проект постанови відхилено. Під час засідань було проголошено 73 депутатських запити (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 3.10*).

В Україні штрафуватимуть за отримання подвійного громадянства.

Як стало відомо, за закон про внесення змін до деяких законів проголосували 264 депутати. Зокрема, закон встановлює, що неподання або несвоєчасне подання заяви громадянина, який добровільно отримав іноземне громадянство (підданство), а також копії документів про громадянство тягне за собою стягнення штрафу від 10-ти до 13-ти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

При цьому ті самі дії, скоєні чиновниками органів державної влади або місцевого самоврядування, тягнуть за собою стягнення штрафу в розмірі від 50-ти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Документ також встановлює, що громадянство України не може отримати людина, яка скоїла злочин проти людства чи здійснювала геноцид. Крім того, паспорт громадянина України не отримають засуджені за здійснення тяжкого або особливо тяжкого злочину (*УРА-Інформ (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 3.10*).

Украинский парламент разрешил иностранным гражданам, а также предприятиям с иностранным капиталом, покупать землю несельскохозяйственного назначения. За соответствующий проект закона во втором чтении проголосовали 234 народных депутата.

Из внесенных в ст. 82 Земельного кодекса изменений следует, что юридические лица, учрежденные по законодательству иному, чем законодательство Украины, могут приобретать в собственность земельные участки несельскохозяйственного назначения.

При этом иностранцы смогут покупать землю в пределах населенных пунктов в случае приобретения объектов недвижимого имущества и для сооружения объектов, связанных с осуществлением хозяйственной деятельности согласно законодательству Украины.

Также они смогут приобретать землю за пределами населенных пунктов в случае приобретения объектов недвижимого имущества (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 3.10*).

Верховна Рада відмовилась продовжити мораторій на продаж землі с/г призначення до 2014 р. Парламентарі провалили законопроекти В. Яворівського та П. Симоненка. Відповідні документи підтримали 111 та 102 народні депутати відповідно, передає кореспондент УНН.

Законопроект В. Яворівського передбачалося, що мораторій на продаж землі продовжиться до 1 січня 2014 р., або до ухвалення Закону «Про ринок землі». Законопроект П. Симоненка передбачав, що мораторій продовжиться до 1 січня 2014 р. (*Українские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 2.10*).

Верховная Рада одобрила введение электронных паспортов. За соответствующий проект закона № 10492 в целом проголосовали 233 депутата при минимально необходимых 226.

Согласно ему, паспорт гражданина Украины является документом, удостоверяющим личность и подтверждающим гражданство Украины на территории Украины.

Рада утвердила, что паспорт изготавливается в форме карты, содержащей бесконтактный электронный носитель и в которую вносится информация: название государства, название документа, имя лица, пол, гражданство, дата и место рождения, уникальный номер записи в реестре, дата окончания срока действия документа, дата выдачи документа, место рождения, оцифрованная фотография, оцифрованная подпись.

Паспорт оформляется всем лицам, начиная от рождения и независимо от возраста, сроком на 10 лет.

Кроме того, парламент утвердил форму заграничного паспорта. Рада

одобрила, что загранпаспорт производится в форме книжечки, правый форзац которой содержит бесконтактный электронный носитель, и состоит из мягкой обложки, 32 страниц и страницы данных.

Внедрение биометрических паспортов является обязательством Украины, принятым в рамках плана действий по введению безвизового режима с Европейским Союзом (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 3.10).

Верховна Рада додатково виділила 1,1 млрд грн на погашення різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги. За відповідні зміни до Державного бюджету проголосували 238 народних депутатів, передає кореспондент УНН.

Вказану суму планується профінансувати, серед іншого, за рахунок часткового погашення заборгованості підприємств енергетичного комплексу (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 2.10).

Верховна Рада виділила 3,89 млрд грн на компенсацію різниці між цінами імпортованого газу та цінами його реалізації для населення. Відповідний законопроект про внесення змін до бюджету підтримав 261 народний депутат, передає кореспондент УНН.

Як зауважив у своєму виступі заступник міністра енергетики та вугільної промисловості С. Чех, ухвалення цього документа дасть змогу вчасно та в повному обсязі розрахуватися з постачальником імпортного газу (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 2.10).

Тепер спадщину можна буде оформити в сільраді. Незабаром сільські та селищні ради матимуть нотаріальне право на підготовку відповідних документів. Таке рішення в першому читанні підтримав 281 народний депутат (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 2.10).

Народні депутати підтримали в цілому урядові зміни до Державного бюджету на 2012 р., що передбачають підвищення обсягів видатків на розвиток культури і управління державними корпоративними правами та майном, передає кореспондент УНН.

Згідно з документом, Міністерство культури отримає понад 700 млн грн.

Нагадаємо, вищі навчальні заклади культури і мистецтва та національні творчі спілки звернулися до Прем'єр-міністра України з питанням про

необхідність збільшення фінансування мистецьких вузів та творчих спілок у 2013 р.

Міністр культури М. Кулиняк провів зустріч з ректорами творчих вузів та головами національних творчих спілок. Темою наради стало обговорення питання щодо внесення запиту до Державного бюджету на 2013 р. на фінансування мистецьких закладів освіти та творчих спілок (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 2.10).

Верховна Рада України ухвалила в цілому законопроект «Про внесення змін до ст. 18 Закону України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю”», передає кореспондент УНН.

Відповідне рішення підтримали 279 народних депутатів.

Метою законопроекту є мінімізація впливу правоохоронних органів на діяльність суб'єктів господарювання та припинення виконання невластивих для них функцій під час видачі Національним банком ліцензій на здійснення операцій в іноземній валюті.

Завданнями проекту закону є виключення зі ст. 18 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» підпункту «в» пункту 4, відповідно до якого Національний банк з метою реалізації державної політики в сфері боротьби з організованою злочинністю зобов'язаний при одержанні клопотання про видачу ліцензій на здійснення операцій в іноземній валюті повідомляти про це спеціальні органи з боротьби з організованою злочинністю і враховувати одержувані щодо них висновки.

Крім того, законопроект передбачає виключення норми, відповідно до якої Національний банк зобов'язаний припиняти фінансування та операції з рахунків клієнтів за рішенням слідчого (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 2.10).

Парламент у першому читанні ухвалив закон № 8711, що передбачає заборону пропаганди гомосексуалізму, спрямованої на дітей. За відповідне рішення проголосувало 289 депутатів з 347 зареєстрованих. Згідно з даним законом, забороняється практично будь-яка публікація про ЛГБТ-спільноти (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 3.10).

Парламент збирається збільшити ставки акцизних зборів на деяку алкогольну продукцію. За прийняття в першому читанні відповідного законопроекту проголосувало 230 депутатів.

Передбачається збільшити ставки акцизних зборів на пиво на 11,1 % до 0,9 гривні за літр, на етиловий спирт і лікєро-горілчані вироби – на 11,2 % до 51,01 грн за літр 100 % спирту з 2013 р. Також депутати хочуть збільшити акцизні ставки на вина кріплені, вермути та ігристі вина (*Економічна правда*

(www.epravda.com.ua). – 2012. – 2.10).

Комітет з питань європейської інтеграції рекомендує парламенту ратифікувати Угоду між Кабінетом Міністрів України та урядом Грецької Республіки про взаємну охорону секретної інформації у сфері оборони.

Угода забезпечує рівноправний, партнерський характер взаємовідносин у процесі інформаційного обміну, зобов'язує сторони вживати необхідних заходів щодо охорони отриманої під час співробітництва секретної інформації у сфері оборони. За своїм змістом вона відповідає міжнародній практиці.

Визначений в Угоді порядок інформаційного обміну надає компетентним органам України та Грецької Республіки можливість забезпечувати належний державний контроль за дотриманням суб'єктами співробітництва вимог законодавства держав Сторін у процесі обміну секретною інформацією у сфері оборони.

На думку членів комітету, ратифікація Угоди дасть змогу створити договірно-правову базу для двосторонньої співпраці між Україною та Грецькою Республікою про взаємну охорону інформації у сфері оборони (*Сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 3.10).*

Комітет з питань охорони здоров'я рекомендує парламенту прийняти за основу та в цілому законопроект про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012–2016 рр.

Проект (реєстр. № 11046) розроблено з метою подальшого поліпшення епідемічної ситуації в напрямі зменшення загальної кількості хворих на туберкульоз, зниження захворюваності та смертності від туберкульозу та ко-інфекції ТВ/ВІЛ, зниження темпів поширення мультирезистентного туберкульозу, а також забезпечення загального та рівного доступу населення до якісних послуг з профілактики, діагностики та лікування туберкульозу.

Під час засідання наголошувалося також, що за прогнозами Міністерства охорони здоров'я України, реалізація заходів проекту програми дасть змогу до 2016 р. поліпшити епідемічну ситуацію, знизити рівень захворюваності на туберкульоз на 5 % та смертність від нього на 10 %, зменшити темпи поширення мультирезистентного туберкульозу, забезпечити рівний доступ населення до якісних послуг з профілактики, діагностики та лікування хвороби.

Характеризуючи питання актуальності законопроекту, члени комітету зазначали також, що, незважаючи на позитивні тенденції у сфері боротьби с туберкульозом, які намітились в Україні внаслідок реалізації попередньої Загальнодержавної програми протидії захворюванню на туберкульоз у 2007–2011 рр., показники захворюваності, поширеності та смертності від

туберкульозу в Україні залишаються високими. Серед країн Європейського регіону за показниками захворюваності на туберкульоз Україна посідає друге місце після Російської Федерації (*Сайт Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2012. – 3.10).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович провів зустріч з міністром закордонних справ Турецької Республіки А. Давутоглу та Генеральним секретарем Організації з безпеки та співробітництва у Європі Л. Дзанньєром.

Глава держави позитивно відзначив рішення міністра закордонних справ Туреччини та Генерального секретаря ОБСЄ прибути до Києва для участі в Одинадцятій нараді керівників закордонних дипломатичних установ України. «Хотів би подякувати вам за участь у зустрічі з дипломатичним корпусом України», – сказав він.

На переконання В. Януковича, проведення наради послів за участі високих іноземних гостей є свідченням відкритості української дипломатії (*LIGAZAKON.ua* (<http://jurliga.ligazakon.ua>). – 2012. – 2.10).

Президент України, Верховний Головнокомандувач Збройних сил В. Янукович відвідав 240-й центр підготовки підрозділів 8-го армійського корпусу ЗСУ.

У с. Головенка Житомирської області глава держави переглянув експериментальне тактико-спеціальне навчання зі зведеною тактичною групою, яке відбулося в рамках навчань «Перспектива-2012».

Під час навчань використовувалася високоточна зброя з елементами сучасної системи управління боєм С4І.

Президент також ознайомився із системою контролю управління та новітніми зразками озброєння. В. Янукович вручив нагороди кращим військовослужбовцям – учасникам навчань (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2012. – 3.10).

Для успішної реалізації заходів із реформування української армії обсяги бюджетного фінансування на ці потреби будуть збільшуватися. Про це заявив Президент України В. Янукович під час відвідання 240-го центру підготовки підрозділів 8-го армійського корпусу ЗСУ в Житомирській області.

В. Янукович також відзначив заходи, що здійснюються для переходу ЗСУ на комплектування виключно військовослужбовцями за контрактом та відмови від призову (*Офіційне інтернет-представництво Президента*

України (www.president.gov.ua). – 2012. – 3.10).

Забезпечення належних умов служби та життя військових залишатиметься серед пріоритетів влади під час реалізації реформи Збройних сил України. Про це Президент України В. Янукович сказав під час відвідання 240-го центру підготовки підрозділів 8-го армійського корпусу ЗСУ в Житомирській області.

За словами глави держави, зміни передбачатимуть, зокрема, забезпечення військових та їхніх сімей гідними побутовими умовами, пристойною зарплатою, якісним медичним обслуговуванням.

Глава держави звернув окрему увагу на питання збільшення військових пенсій.

За його словами, поетапне підвищення їх розміру продовжиться і до кінця цього року становитиме понад 30 % ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 3.10).***

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Київської області з намолотом другого мільйона тонн зерна.

«Щиро дякую всім за самовіддану та напружену працю. Упевнений, що спільними зусиллями ми здолаємо будь-які труднощі задля зростання добробуту нашого народу», – йдеться у вітанні глави держави.

В. Янукович побажав аграріям благополуччя та щедрих урожаїв на благо України ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 3.10).***

У зв'язку з набранням чинності Угоди про зону вільної торгівлі з країнами СНД перед нашими країнами відкриваються нові можливості. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 3 жовтня 2012 р.

Глава уряду зазначив, що минулого тижня в Ялті проходило чергове засідання Ради голів урядів країн СНД. На саміті було розглянуто 23 питання, що стосуються різних аспектів інтеграційної взаємодії в рамках Співдружності. Зокрема, Радою голів урядів затверджено Комплекс заходів на 2012 – 2014 рр. щодо реалізації Міждержавної програми інноваційного співробітництва на період до 2020 р. Також затверджено Стратегію співробітництва з побудови і розвитку інформаційного суспільства та План дій з її реалізації на період до 2015 р. та багато інших питань.

На засіданні було прийнято заяву голів урядів у зв'язку з набранням чинності Угоди про зону вільної торгівлі з країнами СНД.

«З її прийняттям перед нашими країнами відкриваються нові можливості, адже ця угода є важливим етапом на шляху формування

торгово-економічних відносин між нашими державами на якісно новому рівні та новій правовій основі», – наголосив М. Азаров.

Прем'єр-міністр підкреслив, що ця угода відкриває великі перспективи вільної торгівлі на величезному економічному просторі. Адже тільки за 2011 р. торгівля товарами і послугами з країнами СНД становила понад 70 млрд дол. США (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 3.10*).

Прем'єр-міністр України М. Азаров закликав представників дипломатичних представництв, які працюють за кордоном, займати активну позицію в питанні захисту економічних інтересів України у світі. Про це він заявив 2 жовтня під час наради з керівниками закордонних дипломатичних установ України. На його думку, роботу посольств слід оцінювати і за показниками збільшення товарообігу, експорту.

Прем'єр-міністр підкреслив, що уряд розробив програми підтримки внутрішнього ринку, імпортозаміщення і, відповідно, очікує, що вітчизняні дипломати активно включаться в реалізацію цих програм.

Він звернув увагу на необхідність посилення інформаційної складової діяльності дипломатичних представництв. «Міжнародне співтовариство повинно бути детально проінформоване про хід реформ, які проводяться в Україні, а також про те, що ми впевнено йдемо шляхом демократії та суспільно-економічних реформ. Дипломатичні представництва повинні посилити роз'яснювальну роботу, послідовно ламати стереотипи, розвіювати міфи, а іноді – цілеспрямовану дезінформаційну кампанію про Україну», – заявив Прем'єр-міністр.

За його словами, залучити іноземного інвестора можна шляхом роз'яснення змісту й широкомасштабної системи дерегуляції, податкової та митної реформ, створення правових основ державно-приватного партнерства, заходів державної підтримки реалізації пріоритетних національних проектів (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 2.10*).

Кабинет Министров предлагает Верховной Раде утвердить общегосударственную целевую научно-техническую космическую программу на 2013–2017 гг.

Об этом говорится в законопроекте № 11292, зарегистрированном в парламенте 2 октября.

Ожидается, что выполнение программы даст возможность сформировать космическую систему наблюдения Земли и геофизического мониторинга «Сич», содействовать созданию, эксплуатации и коммерческому использованию национальной спутниковой системы связи «Лыбидь».

Выполнение программы также даст возможность обеспечить эксплуатацию космического ракетного комплекса «Циклон–4» на пусковом центре Алкантара (Бразилия), создать условия для запуска космических аппаратов в рамках выполнения космических программ Украины, Бразилии и

других стран, а также обеспечить эксплуатацию и способствовать коммерческому использованию системы координатно-временного и навигационного обеспечения, создать региональные навигационно-информационные системы и прочее.

Согласно пояснительной записке, ориентировочный общий объем финансирования для реализации программы составляет 2,673 млрд грн, в том числе из государственного бюджета – 1,12 млрд грн, средства других бюджетных программ – 93,2 млн грн (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 3.10).

На сьогодні населення України заборгувало 9 млрд грн за комунальні послуги. Про це під час брифінгу повідомив міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства А. Близнюк, передає кореспондент УНН.

А. Близнюк повідомив, що поставив завдання керівникам регіонів працювати з боржниками. Він зазначив, що дебіторська заборгованість на сьогодні становить 12,8 млрд грн «З них 70 % або 9 млрд грн – це борги населення, 18 % (2,3 млрд грн) – борги комерційних установ та 5 % (650 млн грн) – борги бюджетних установ», – додав він.

На уточнююче запитання про те, як міністерство планує стимулювати боржників до виплат боргів, А. Близнюк наголосив, що «жодні заходи, окрім економічно-стимулюючих, не будуть працювати». Він зауважив, що один з варіантів – це перехід на адресну допомогу. «Ми пропонуємо систему стимулів, які б змушували людину самостійно, осмислено економити», – додав він (*Західна інформаційна корпорація* (<http://zik.com.ua>). – 2012. – 3.10).

Кабінет Міністрів скасував обов'язкове маркування продуктів, які не містять генно-модифіковані організми. Про це заявив міністр аграрної політики і продовольства М. Присяжнюк, пише ZN.UA.

За його словами, на сьогоднішньому засіданні уряд схвалив проект закону, що дає змогу товаровиробникам продукції, у якій не міститься ГМО, не вказувати це на упаковці.

«Сьогодні ми розглянули і прийняли законопроект, який передбачає нові умови і вимоги до маркування продуктів харчування, що стосуються наявності генно-модифікованих організмів. На сьогодні той колапс, який існував, коли необхідно було маркувати факт відсутності в продукції ГМО, буде ліквідований. Тобто обов'язково буде інформація на тій продукції, яка містить ГМО, а відповідальність за це нестиме виробник цих продуктів харчування», – сказав міністр. Раніше повідомлялося, що Міністерство аграрної політики і продовольства почало масову перевірку насіння, виробленого та імпортованого українськими компаніями, на генні модифікації через скандал у Європі (*Західна інформаційна корпорація* (<http://zik.com.ua>). – 2012. – 3.10).

Вітчизняні аграрії продовжують збирання пізніх зернових культур.

Загалом намолочено понад 33 млн т зерна на площі 12 млн га, що становить 80 % прогнозу. Про це 3 жовтня на брифінгу в Будинку уряду повідомив міністр аграрної політики та продовольства М. Присяжнюк.

Міністр підкреслив, що очікується зібрати 21 млн т кукурудзи та 2,4 млн т сої. За його словами, урожай цього року – на рівні 45,5–46 млн т – є третім за величиною показником за роки незалежності.

Також М. Присяжнюк нагадав, що ранніх зернових культур зібрано 25,4 млн т, зокрема пшениці – 15 млн т. Оскільки внутрішні потреби у продовольчому зерні становлять 6 млн т, то цьогорічного врожаю буде більш, ніж достатньо для забезпечення продовольчої безпеки країни (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 3.10).*

На початок жовтня експортовано 5,5 млн т зерна. Відповідно до попередніх прогнозів планується експортувати 20 млн т зернових культур. Про це на брифінгу після засідання Кабінету Міністрів України повідомив міністр аграрної політики та продовольства М. Присяжнюк.

«На початок жовтня експортовано 5,5 млн т зернових культур. Відповідно до наших підрахунків загалом буде експортовано близько 20 млн т зерна. З них пшениці – 4 млн т, ячменю – 3,2 млн т, кукурудзи – 12,5 млн т. Загалом ситуація з експортом зерна стабільна і цілком прогнозована», – заявив М. Присяжнюк.

Керівник відомства додав, що перехідні запаси зернових становлять 11 млн т, з них пшениці – 5,3 млн т, кукурудзи – 4,1 млн т, ячменю – 1,7 млн т. Також М. Присяжнюк поінформував про пропозицію зерна у наступному маркетинговому році: «Пропозиція зерна в наступному маркетинговому році становитиме 56–57 млн т, тоді як внутрішні потреби становитимуть 28,7 млн т», – зазначив М. Присяжнюк (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 3.10).*

ПОЛІТИКА

Центральна виборча комісія зареєструвала ще 95 міжнародних спостерігачів, довівши їх загальну кількість до 748. Відповідні постанови були ухвалені 2 жовтня на засіданні комісії, передає кореспондент УНН (*Украинские Национальные Новости (http://www.unn.com.ua). – 2012. – 3.10).*

Заступник голови Верховної Ради М. Томенко закликає правоохоронні органи розслідувати факти підкупу виборців у мажоритарних округах.

Про це політик сказав, виступаючи з трибуни парламенту, повідомили у прес-службі політика.

Заступник Голови ВР звернув увагу на перебіг подій виборчої кампанії загалом і зокрема на те, що відбувається в мажоритарних округах. Він зазначив, що «поки на телебаченні йде дискусія різних політичних сил про те, що робити в країні, в мажоритарних округах відбувається пряма або опосередкована купівля голосів виборців».

Політик заявив, що умовно розділив кандидатів, які «фінансово інвестують у душу або в тіло середньостатистичного виборця», на дві категорії: «кандидати за бюджетні гроші» і «кандидати за тіньові або офшорні гроші».

Говорячи про категорії кандидатів «за бюджетні гроші», М. Томенко зазначив, що існують кандидати, які приїжджають у свій виборчий округ, і вся влада за ними їздить і відкриває спільно з ними об'єкти, в які інвестовано кошти з державного бюджету.

Одним з найбільш показових прикладів такої схеми М. Томенко назвав роботу кандидата, який балотується в Донецькій області. За словами віце-спікера, цей кандидат «запропонував таку парадоксальну психологію влади: у свій округ, рідну Донецьку область, вкладає народні гроші, а свої власні гроші вкладає в “загниваючу” економіку Європи і, зокрема, Австрії».

«І таким чином, коли він їздить по Донецькій області, всі чиновники, які повинні захищати людей, їздять разом з ним, відкривають державні об'єкти і розповідають людям, як він допомагає народу», – зазначив політик.

М. Томенко сказав, що, за його підрахунками, таких кандидатів, «які мило всміхаються і на наші гроші відкривають об'єкти», близько 100 осіб.

«Друга категорія кандидатів – кандидати за тіньові гроші. Це наші мільярдери, які жодного разу на з'явилися в сесійній залі. Вони приїхали в округ, купили списки найбільш соціально незахищених і роздають десь по 150, а десь по 200 грн», – сказав він.

За словами М. Томенка, такі кандидати, коли приїжджають, роблять «внесок» у «губернію», щоб туди «зайти» і щоб міліція їх «кришувала», а потім заявляють, що готові заплатити «цим лохам» 5–7 млн дол., щоб «купити округ».

Віце-спікер звернувся до міністра внутрішніх справ, голови Служби безпеки та Генерального прокурора і закликав поїхати по селах і подивитися, як іде скупка виборців під час цієї виборчої кампанії, і зупинити цей процес (*NEWSru.ua* (<http://newsru.ua>). – 2012. – 3.10).

Комітет виборців України критично оцінив процес формування дільничних виборчих комісій.

2 жовтня 2012 р. у Києві відбулася прес-конференція керівництва Комітету виборців України (КВУ), присвячена результатам моніторингу перебігу виборчої кампанії у вересні 2012 р.

Як зазначив на прес-конференції голова правління КВУ О. Черненко,

«головною проблемою вересня стало проведення жеребкування та формування дільничних виборчих комісій. Зміна Центральною виборчою комісією Порядку проведення жеребкування призвела до позбавлення окремих суб'єктів виборчого процесу представництва у складі ДВК, призначення до складу ДВК значної кількості осіб, які не мають належної підготовки до проведення виборів. Нечіткість окремих положень Порядку стала однією з причин конфліктів при проведенні жеребкувань. Це призвело до того, що більшість дільничних комісій не розпочали працювати вчасно, відбуваються постійні масові ротації членів ДВК».

Заступник голови правління КВУ Н. Линник презентувала проект «Підкуп – СТОП!». На її думку, реалізація проекту саме сьогодні є вкрай важливою. «Як показує наш моніторинг, на місцях діють цілі мережі з підкупу виборців, напрацьовуються відповідні стратегії системного підкупу виборців. Підкуповують всім: надаються гроші, продуктові набори, безкоштовні соціальні, медичні, побутові послуги. Навіть здійснюють проплати за оренду землі», – зазначила вона. Н. Линник повідомила також, що КВУ реалізує проект «Мобілізація, просвіта та надання юридичних консультацій виборцям у 2012 р. під час парламентських виборів в Україні з метою запобігання масовому підкупу виборців “Підкуп – СТОП!”», за підтримки The Black Sea Trust for Regional Cooperation (*Сайт Комітету виборців України (<http://www.cvu.org.ua>)*). – 2012. – 3.10).

Голова правління Комітету виборців України (КВУ) О. Черненко повідомив, що з наближенням дня парламентських виборів дедалі більшої гостроти набуває проблема прямого підкупу виборців.

Водночас, згідно з чинним законодавством, у разі встановлення фактів непрямого підкупу закон не передбачає можливості зняття з реєстрації кандидата або партії. Однак прямий підкуп є кримінальним злочином. Але для того, щоб встановити факт такого підкупу, необхідні певні слідчі дії.

КВУ розпочав просвітницьку кампанію «Підкупу – СТОП!», у рамках якої поширює плакати та проводять роз'яснювальну роботу із закликом до виборців не піддаватися на підкуп. Раніше повідомлялося, що вартість голосу на нинішніх парламентських виборах – від 50 до 300 грн. Це сума для невеликих населених пунктів – у столиці платитимуть більше. Про це заявили в Комітеті виборців України.

ЦВК винесла попередження голові наглядової ради мережі «Фуршет» за непрямий підкуп виборців (*NEWSru.ua (<http://newsru.ua>)*). – 2012. – 3.10).

Первый заместитель председателя партии «Всеукраинское объединение “Батьківщина”» А. Турчинов, депутат Верховной Рады от фракции Блока «Наша Украина – Народная самооборона» А. Яценюк и бывший вице-премьер-министр, зампреда «Батьківщини» Г. Немыря провели встречу с бывшим премьер-министром, лидером

«Батьківщини» Ю. Тимошенко в Центральной клинической больнице «Укрзалізниці» (Харьков). Об этом они сообщили после окончания встречи.

«У нас был очень плодотворный, серьезный разговор, который касался вопросов, связанных с финишем избирательной кампании», – сказал А. Турчинов.

По его словам, во время встречи они смогли детально обсудить с Ю. Тимошенко внутривнутрипартийные и политические вопросы.

А. Яценюк также заявил, отвечая на вопросы журналистов, что на данный момент он не считает целесообразным проведение съезда оппозиции по предвыборным вопросам, включая вопросы, связанные с избирательными списками (*МинПром – інформація бизнес-класа (<http://minprom.ua>). – 2012. – 3.10*).

Українці повинні мати гідні умови для життя й розвитку на батьківщині. Про це заявив лідер партії УДАР В. Кличко під час спілкування з мешканцями Тернополя. На зустріч з політиком на Театральний майдан прийшло понад 10 тис. тернополян.

Під час мітингу лідер УДАРУ також представив мажоритарників по округах Тернопільщини.

В. Кличко також відповів на запитання щодо його ставлення до ухвалення закону про імпічмент Президента. «Ми, безумовно, ініціюватимемо закон про імпічмент глави держави. Оскільки така процедура досі в Україні не визначена» (*Сайт партії УДАР Віталія Кличка (<http://klichko.org/ua>). – 2012. – 3.10*).

Сентябрь обнажил «пороки» предвыборной гонки: масса сообщений в СМИ о подкупе избирателей. Об этом разговор с лидером КПУ П. Симоненко.

- *Петр Николаевич, первые ласточки уже были. Как вы отреагировали?*

- Я с этим справляюсь и дальше выдержу. Просто происходящее говорит о том, что грубо нарушается закон: за мной, как за депутатом, и за моими коллегами, другими депутатами от КПУ, устанавливается слежка. Это свидетельствует, что представители власти пытаются, с одной стороны, контролировать КПУ, с другой – оказывать психологическое давление. Сейчас они намерены любыми путями не допустить нас к людям. Особенно это характерно для Луганска, Донецкой, Харьковской, Херсонской, Николаевской и Одесской областей.

- *Впереди целый месяц предвыборной гонки. Как будете бороться с провокациями?*

- Наши оппоненты ничего не чураются. Но КПУ готова оперативно разьяснять людям, что к чему, развенчивать сплетни и слухи. Я продолжаю и в этом месяце ездить по областям – встречаться с избирателями. Там, где поймаем за руку «грязных технологов», – будем требовать у

правоохранительных органов их наказания. Кроме того, я провел переговоры в Москве с Г. Зюгановым. Наши коллеги из России серьезно настроены помогать нам с международными наблюдателями. В конце октября Парламентская ассамблея Совета Европы проведет пленарное заседание. Там также будет обсуждаться вопрос прозрачности выборов в Украине. Мы хотим обеспечить реальное волеизъявление наших граждан (*Компартія України (www.kpu.ua). – 2012. – 3.10).*

Станом на сьогодні за весь період офіційної виборчої кампанії об'єднана опозиція встигла зафіксувати понад тисячу фактів порушення виборчого законодавства. В основному це системний підкуп і тиск на виборців. Про це повідомив керівник юридичного департаменту Центрального виборчого штабу об'єднаної опозиції «Батьківщина» П. Петренко в ефірі програми «Сьогодні. Про головне» на телеканалі ТВі.

«Зокрема, у вересні лише за кілька днів наша політична сила ініціювала близько сотні судових справ по всій Україні з приводу оскарження дій окружних виборчих комісій. І у різних регіонах суди приймали протилежні одне одному рішення. Якщо, наприклад, суди на Львівщині приймали по тим самим фактам порушень позитивні рішення за нашими позовами, то суди східної України по аналогічним фактам нам у позовах відмовляли», – наголосив П. Петренко. «Тобто більшість судів, керуючись вказівками згори, приймають рішення виключно з якихось своїх мотивувань, читаючи закон по-своєму», – додав він.

Окрім того, за його словами, нині в Україні спостерігається загальна тенденція, коли чинна влада фактично перетворює рай- та облдержадміністрації на свої штаби. А отже структури, які фінансуються з держбюджету та насправді повинні вирішувати конкретні існуючі проблеми певного регіону, не виконують власні обов'язки та натомість активно займаються передвиборною агітацією (*Сайт партії «Фронт змін» (http://frontzmin.ua). – 2012. – 2.10).*

Лидер партии «Украина – Вперед!» Н. Королевская обратилась с открытым письмом к лидерам «Батьківщини» и Удара.

Оппозиционным силам следует объединить усилия, чтобы не допустить формирования большинства Партией регионов в будущем парламенте. Об этом говорится в открытом письме Н. Королевской к лидерам ВО «Батьківщина» А. Яценюку и партии УДАР В. Кличко.

По ее мнению, главная задача демократических сил – не допустить формирования большинства Партией регионов. «Призываю оппозиционные партии объединить усилия, чтобы победить на выборах и защитить результат», – сказала она.

Для этого, по словам Н. Королевской, нужно, во-первых, люстрировать Партию регионов уже сегодня в одномандатных округах. «В каждом округе

одному представителю Партии регионов противостоят несколько оппозиционных кандидатов. Это дезориентирует избирателя, распыляет оппозиционные голоса. Убеждена, что оппозиционным партиям следует определить сильнейшие кандидатуры, оставить в каждом округе одного кандидата, который сможет составить реальную конкуренцию Партии регионов», – подчеркнула политик.

Во-вторых, считает лидер партии «Украина – Вперед!», следует совместными усилиями защищать результат в каждой избирательной комиссии. «Чтобы защитить результат выборов в 32 тыс. комиссий, нужно 100 тыс. наблюдателей и членов избиркомов. Сейчас ни у одной демократической силы по отдельности нет такой армии. А объединив усилия ВО «Батьківщина», партии УДАР и партии «Украина – Вперед!», мы сможем защитить каждый голос», – отметила она (*Сайт партии «Украина-Вперед!»* (<http://ukraina-vpered.com>). – 2012. – 3.10).

Избирательная кампания этого года может стать самой дорогой в истории страны. Политики начали ее на несколько месяцев раньше.

На национальном уровне активно рекламируются только восемь партий, но их общий медиабюджет уже превысил 500 млн грн. Тем не менее, по прогнозам экспертов, вскоре эта цифра увеличится вдвое, поскольку больше всего рекламы закупается именно в последний месяц перед выборами. Особенностью нынешней кампании стало также привлечение рекламных агентств. Есть официальные цены, которые каналы обязаны опубликовать в «Голосе Украины», но эти цифры имеют мало общего с действительностью.

Настоящие деньги приходят на телеканал напрямую, наличными, – поясняют рекламщики. Кроме того, как и в случае с коммерческой рекламой, для политических роликов телеканалы применяют систему наценок. Телеканалы также зарабатывают на выборах еще и косвенно: в период избирательной кампании максимально допустимый объем рекламы был увеличен с 15 % до 20 %. Однако за первые три недели сентября политики использовали только 47 % этого ресурса, и каналы смогли продать оставшееся время коммерческим рекламодателям.

Доходы операторов наружной рекламы возрастут значительно меньше – они смогли повысить цены только на 30–40 %. Этот носитель гораздо больше зависит от местных властей, чем телевидение. Если партия оппозиционная, то крайне высока вероятность того, что ее не пропустят в отдельных регионах – все политические сюжеты согласовываются с местными советами, рассказал гендиректор одного из крупнейших операторов наружной рекламы. Отметим, что до сих пор самыми дорогими считались парламентские выборы 2007 г. Тогда, согласно данным ЦИК, общий объем избирательных фондов 20 партий и блоков составил 581,4 млн грн, а, по оценкам экспертов, их общие затраты на рекламу превысили 800 млн грн (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 3.10).

ЕКОНОМІКА

Поступления в бюджет от сбора НДС за девять месяцев 2012 г. составили 35,2 млрд грн. Об этом во время брифинга в Кабинете Министров заявил глава Государственной налоговой службы Украины (ГНСУ) А. Клименко.

«От налога на добавленную стоимость за январь – сентябрь поступило 35,2 млрд грн. Больше чем половина этих средств плательщиками налогов была получена в автоматическом режиме, а именно 18,6 млрд грн», – сказал он.

Глава ГНСУ уточнил, что по сравнению с прошлогодними показателями, компенсация налогоплательщикам увеличилась на 10,4 %, а задолженности по текущим выплатам сегодня нет. Кроме того, чиновник сообщил, что ведомству удалось сократить прошлогоднюю задолженность по автоматическому возврату НДС на 3,1 млрд грн (*Украинский Бизнес Ресурс (<http://ubr.ua>). – 2012. – 3.10*).

В августе экспорт стальных труб из Украины увеличился на 29,8 %, или на 25,75 тыс. т по сравнению с июлем, до 112,11 тыс. т. Об этом заявил источник в Кабинете Министров. Выручка от продажи труб в августе увеличилась на 28,5 % и достигла 137,41 млн долл.

В то же время по сравнению с августом 2011 г. экспорт стальных труб в августе 2012 г. уменьшился на 3,6 % (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 2.10*).

НБУ не обмежиться санкціями для фінустанов, що спровокували на початку вересня знецінення гривні на міжбанку. Покарають також і учасників ринку готівкових продажів. Зараз триває перевірка. У чорному списку – 10 банків.

НБУ готує нові санкції. Для банків, які спекулювали готівковою валютою на початку вересня.

Покарання залежатиме від порушення. Це може бути штраф чи позбавлення ліцензії. У НБУ поки що говорять про 10 фінустанов, які завищували ціни. Людям у касах долари не продавали, а реалізовували оптом спекулянтам (*Украинский Бизнес Ресурс (<http://ubr.ua>). – 2012. – 3.10*).

Госслужбой занятости Украины с января по август было зарегистрировано более миллиона безработных.

Об этом в рамках пресс-конференции заявил В. Рябуха – глава

статистического отдела Госслужбы занятости. По его словам, за период с января по август 2012 г. Госслужбой зафиксировано около 1,32 млн незанятых людей.

При этом статус безработного был у около 997 тыс. граждан. Из них 827,8 тыс. людей получали государственную помощь в связи с безработицей.

При этом количество вакансий к 1 сентября составило 82,1 тыс. Из них рабочих вакансий – 37,9 тыс., 32 тыс. для служащих, а также около 12 тыс. – для граждан без специальной подготовки. При этом с начала года Служба занятости выдала направление на трудоустройство 522 тыс. граждан (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 2.10).

В III квартале 2012 г. вдвое больше граждан воспользовались кредитами при поддержке Государственного ипотечного учреждения (ГИУ), чем за первое полугодие.

Как сообщает Государственное ипотечное учреждение, об этом заявил председатель его правления В. Рыбачук.

Он проинформировал, что по итогам III квартала ГИУ рефинансировано 820 кредитов на сумму около 200 млн грн. При этом только в июле – сентябре – 449 ипотечных кредитов на сумму 105,7 млн грн, что составляет более половины от общего количества рефинансированных ГИУ кредитов за текущий год. Еще около 300 ипотечных кредитов на сумму 65 млн грн, предоставленных банками на приобретение жилья согласно требованиям ГИУ, находятся в процессе подготовки и заключения соглашений их рефинансирования.

«Средняя ставка по ипотечным кредитам от ГИУ, которые были рефинансированы в сентябре 2012 г., составила 14,48 % годовых. Средневзвешенная ставка по всему портфелю рефинансированных ГИУ ипотечных кредитов (5153 кредита на сумму 846 млн грн) составляет 13,64 % годовых», – говорится в сообщении ГИУ (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 3.10).

НАК «Нафтогаз України» оголосив про проведення процедури відкритих торгів на придбання двох напівзаглибних плавучих морських бурових установок. Орієнтовна вартість установок – 1,4 млрд дол. Про це повідомила прес-служба «Нафтогазу».

Кінцевий термін подання пропозицій – 29 жовтня 2012 р.

«При врахуванні середньої вартості вуглеводневої сировини 2012 р. економічний ефект становитиме приблизно 20 млрд дол. Термін окупності проекту становитиме 7–8 років. Фінансування закупівлі бурових платформ здійснюватиметься за рахунок запозичень компанії і не вимагатиме залучення бюджетних коштів, що спрямовуються на виконання соціальних програм уряду», – ідеться в повідомленні.

За даними геологічного вивчення, значні поклади вуглеводневої

сировини Чорноморського басейну містяться на середніх глибинах моря від 120 до 1000 м (*Західна інформаційна корпорація (<http://zik.com.ua>).* – 2012. – 2.10).

Заявка України на пересмотр условий членства во Всемирной торговой организации (ВТО) предусматривает защиту не только нынешнего производства, но и создание условий для появления новых сегментов. Об этом пишет «Коммерсант-Украина».

Изданию удалось ознакомиться с текстом заявки Украины на пересмотр условий членства во Всемирной торговой организации. Этот документ был направлен в представительства стран – членов ВТО 14 сентября и содержит перечень из 371 товарных позиций, таможенные ставки на которые Киев хочет изменить.

Перечисление товарных позиций занимает 15 из 86 страниц заявки. Украина предлагает пересмотреть пошлины на мясо и мясопродукты (включая колбасы, сосиски и мясные консервы), цветы, овощи и фрукты. Далеко не по всем этим позициям в стране есть значительное производство. Наряду со ставками на лук, чеснок, помидоры, огурцы, бобовые, яблоки, вишни и сливы предусматривается изменение таможенных ставок на ввоз мандаринов, винограда, персиков.

Киев намерен добиться пересмотра таможенных ставок на технику для промышленного производства еды, а также на бытовую технику: холодильники и стиральные машины. Кроме того, предлагается изменить экспортные ставки на сельскохозяйственную и ветеринарную технику, а также ставки на легковые автомобили (включая микроавтобусы) и грузовую технику.

Таким образом, в поданной заявке предлагается не только защитить уже имеющиеся в стране производства, но и создать возможности для открытия новых мощностей.

Напомним, что в прошлом году Премьер-министр Н.Азаров сообщил, что Украина начала пересмотр условий членства в ВТО. По его словам, правительство разрабатывает новые условия, цель которых в улучшении позиций Украины в определенных отраслях торговли. Как известно, согласно правилам ВТО заявка на пересмотр условий членства страны может подаваться раз в три года (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>).* – 2012. – 3.10).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

В Докладе о мировом развитии в 2013 г. Всемирного банка сообщается, что для поддержания стабильного уровня занятости в мире

должно быть создано около 600 млн новых рабочих мест в течение ближайших 15 лет.

«В развивающихся странах занятость населения является краеугольным камнем развития. Трудоустройство играет огромное значение в сокращении уровня бедности, обеспечении нормального функционирования городов, а также предоставляет молодежи альтернативу насилия», – говорится в докладе.

По оценкам Всемирного банка, в настоящее время численность работающего населения в мире превышает 3 млрд человек, однако половина из этих людей работает в фермерских хозяйствах, на небольших семейных предприятиях, либо имеет временную или сезонную работу.

Особо острой является проблема трудоустройства среди молодежи. По данным Всемирного банка, в настоящее время более чем 620 млн молодых людей не работают и не получают образования.

Преодолеть проблему мировой безработицы, по мнению авторов доклада, можно в три этапа. Во-первых, необходимо обеспечить макроэкономическую стабильность, благоприятную бизнес-среду, кадровые ресурсы и правопорядок.

Во-вторых, политика в сфере трудовых отношений не должна препятствовать созданию рабочих мест и должна предоставить доступ к социальной помощи наиболее уязвимым слоям населения.

В-третьих, правительство, учитывая особенности каждой страны, должно определить, рабочие места в каких сферах в наибольшей степени способствуют развитию национальной экономики, и устранять препятствия для создания рабочих мест в частном секторе (*Украинский Бизнес Ресурс (<http://ubr.ua>). – 2012. – 3.10*).

Світовий банк попереджає, що ситуація в Україні може перетворитися на зловісне коло, в якому щораз меншій кількості платників податків буде щораз важче забезпечувати дедалі більшу кількість пенсіонерів.

Про це йдеться у звіті Світового банку з аналізом розвитку економіки 2013 р., який повністю присвячений проблемі працевлаштування, пише «Тиждень».

На адресу України в цьому звіті лунають серйозні застереження з огляду на втрату працездатного населення через низьку народжуваність, а також через масову еміграцію українців в інші країни. Світовий банк наводить дані про те, що з України щорічно виїжджають близько 80 тис. людей.

При цьому всередині України населення дуже немобільне і рівень мобільності знижується. Тобто в певних регіонах бракує робочої сили або працівників певного фаху, але через брак житла з доступними цінами і через труднощі з реєстрацією на соціальні виплати багато українців на переїзди не наважуються.

Чимало людей в Україні скаржаться також на потребу платити хабарі, у

тому числі і при працевлаштуванні.

Подаючи звіт, президент Світового банку Джим Йонг Кім наголосив, що саме робочі місця є основою розвитку будь-якої країни. Банк, який за 20 років вклав в Україну 7 млрд дол., наголошує на тому, що уряди повинні насамперед не заважати та гарантувати верховенство закону, бо чимало людей здатні самі собі створювати робочі місця (*Західна інформаційна корпорація* (<http://zik.com.ua>). – 2012. – 3.10).

За прийнятим парламентом законом, доходи загального фонду держбюджету за рік мали зрости на 19,3 %. У вересні ж, порівнюючи з вереснем минулого року, вони збільшились на 100 млн грн, або всього на 0,5 %.

Якщо поррахувати динаміку без участі надзвичайно активного в останні місяці НБУ, то доходи вересня є меншими минулорічного вересня на 9,5 % (у вересні 2011 р. таких перерахувань НБУ не було). Це один з найгірших показників цього року.

Про це заявив экс-міністр фінансів В. Пинзеник, коментуючи останні дані про виконання бюджету. З початку року до загального фонду бюджету надійшло 208,5 млрд грн, що на 9,9 % більше відповідного показника торік. Але щомісяця цей показник все більше знижується відповідно затвердженій цифри.

«Все більше і більше насторожує “високопродуктивна робота” такого “збирача податків” як НБУ. Якщо за дев’ять місяців цього року митниця збільшила надходження на 13,2 %, податкова служба всього на 3,4 %, то НБУ перерахував до бюджету у 2,2 раза більше, ніж у січні – вересні 2011 р.», – зазначив В. Пинзеник.

«Не тільки економістам, але будь-кому з думаючих людей зрозуміло, що бюджетна ситуація потребує не заспокійливих заяв, а конкретних дій. І не тільки у площині доходів (наприклад офшорів), але й неперіоритетних видатків», – резюмував экс-міністр (*Західна інформаційна корпорація* (<http://zik.com.ua>). – 2012. – 3.10).

Правительству Великобритании необходимо сделать больше для оживления экономики страны, находящейся в состоянии стагнации, считают эксперты Ассоциации британских торговых палат (British Chambers of Commerce, ВСС).

«Экономические показатели Великобритании остаются слабыми и недостаточными, – отмечает главный экономист ВСС Д. Керн. – Экономика находится в состоянии стагнации, и необходимо принять срочные меры, чтобы дать бизнесу возможность стимулировать устойчивый экономический подъем».

Индексы внутренних и экспортных продаж компаний производственного сектора и сферы услуг, рассчитываемые ассоциацией, продемонстрировали резкое снижение в III квартале 2012 г. по сравнению с

предыдущими тремя месяцами, свидетельствуют результаты опроса, проведенного ВСС.

Индекс внутренних продаж производителей опустился в июле – сентябре до 3 пунктов с 9 пунктов, экспортных продаж – до 13 пунктов с 31 пункта. Показатель внутренних продаж компаний сферы услуг снизился до 1 пункта с 10 пунктов, экспортных продаж – до 19 пунктов с 24 пунктов.

Индикаторы ожиданий, включая экспортные заказы, а также инвестиционные планы, опустились в обеих отраслях.

По мнению экспертов ВСС, правительству следует принять меры для увеличения инвестиций в инфраструктуру, а также ввести налоговые списания для компаний, чтобы подтолкнуть их к наращиванию расходов.

«Британская экономика остается слабой, в связи с чем теряется доверие бизнеса, и вероятность того, что компании будут увеличивать инвестиции, сокращается, – отмечает генеральный директор ВСС Дж. Лонгворт. – Результаты опроса должны стать для правительства четким сигналом того, что необходимо сделать больше для стимулирования роста наряду с сокращением бюджетного дефицита».

Лейбористская партия Великобритании, находящаяся в оппозиции к правительству Дж. Кэмерона, в понедельник призвала его потратить средства от запланированной продажи частот, используемых для развертывания услуг связи четвертого поколения, на финансирование строительства жилья.

Экономика Великобритании снизилась в апреле – июне 2012 г. третий квартал подряд. Публикация данных о ВВП страны за III квартал этого года запланирована на 25 октября (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 3.10).

В Греции завершились неудачей переговоры с тройкой международных кредиторов о сокращении расходов на 2 млрд евро в 2013–2014 гг., сообщается со ссылкой на анонимный источник, осведомленный о ходе переговоров.

«Эксперты тройки не уверены в эффективности некоторых мер в рамках структурных реформ», – отметил источник.

Также особую озабоченность кредиторов вызывают преобразования в системе здравоохранения. Однако переговоры идут в позитивном ключе, и подписание договоренностей ожидается к концу текущей недели. При этом по сообщениям других источников подобный срок является «чрезмерно оптимистичным и почти недостижимым».

Всего Греции необходимо сократить расходы бюджета на 12 млрд евро, из которых экономия в 10 млрд евро уже получила одобрение со стороны кредиторов.

Напомним, что с мая 2010 г. международные кредиторы Греции – страны еврозоны и МВФ – открыли Афинам две кредитные линии на общую сумму 240 млрд евро (110 млрд и 130 млрд евро). Взамен Греция обязалась провести масштабное сокращение госрасходов и реформировать экономику,

однако реформы постоянно тормозятся из-за отсутствия национального политического консенсуса (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2012. – 3.10).

Испания готова запросить внешнюю помощь уже на следующей неделе, но Германия призывает подождать. Такую информацию сообщило агентство Reuters со ссылкой на высокопоставленных европейских чиновников.

Отметим, что до последнего времени Испания всячески препятствовала возможности обращения за внешней помощью. Эксперты считают, что Испания, скорее всего, осознает, что помощь брать необходимо, пока есть доступ к открытым рынкам.

В случае потери возможности самостоятельного финансирования условия принятия помощи также будут другими.

Как сообщает агентство Bloomberg, Мадрид выделит 25 млрд евро на выплату задолженностей перед компаниями топливно-энергетического комплекса.

Практически все испанские энергетические компании отражали в отчетности больше выручки, чем получали средств от своих клиентов. Это было связано с разницей устанавливаемых государством тарифов для продавцов и покупателей электроэнергии. Разница фиксировалась корпорациями как дебиторская задолженность. Теперь долги компаний будут выплачиваться за счет денег налогоплательщиков (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 3.10).

Правительство Испании на прошлой неделе провело стресс-тест банков и посчитало, что для покрытия их убытков и поддержки показателей капитала на уровне, определенном в законодательстве, нужно 53,7 млрд евро.

Но по расчетам международного рейтингового агентства Moody's, эта цифра может возрасти до 70–105 млрд евро. Агентство считает, что некоторые предположения в стресс-тесте могут быть поставлены под сомнение, хотя и соглашается, что в целом они были консервативными. Например, показатель основного капитала был взят на уровне 6 %, в то время как рейтинговые агентства используют 8–10 %. Ирландия при тестировании своей банковской системы оценила этот показатель в 9 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 3.10).